

ΟΙ ΚΑΤΑ ΦΑΝΤΑΣΙΑΝ ΟΜΟΛΟΓΗΤΕΣ!

Απάντηση στην από 06-10-2018 γνωμοδότηση του κ. Κυριάκου Κυριαζόπουλου προς τὰ ἀποτειχισμένα ἤδη (ἀπὸ τὴν 26-10/8-11-2016) μέλη τοῦ Δ.Σ. τοῦ σωματείου ΘΕΟΚΓΟΧΝΜ¹ καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, περὶ τοῦ Νόμου 4301/2014, γιὰ τὴν ἐκ τῶν ὑστέρων «δογματικὴ θεμελίωση» τῆς ἀποτειχισεῶς τους ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν τῆς Ἑλλάδος.

τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Γ.Ο.Χ. Δημητριάδος κ. Φωτίου

Εἰσαγωγή

Στις 07-10-2018 παρουσιάσθηκε στὸ διαδίκτυο μία γνωμοδότηση τοῦ κ. Κυριάκου Κυριαζόπουλου, περὶ τοῦ Νόμου 4301/2014, τὴν ὁποία εὐθὺς ἐπικαλέσθησαν τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. τοῦ σωματείου ΘΕΟΚΓΟΧΝΜ μὲ ἔδρα τὸν Βόλο (ἄλλωστε στὸν ιστότοπο ποὺ αὐτοὶ ἐλέγχουν ἐμφανίσθηκε πρωταρχικῶς) γιὰ νὰ ἐπισφραγίσουν τὴν ἤδη συντελεσμένη ἐδῶ καὶ δύο χρόνια ἀποτειχισή τους². Πρὶν προχωρήσουμε στὴν ἐξέταση τοῦ περιεχομένου τῆς ἐν λόγω ἀποτειχισεως, ἄς δοῦμε τὰ ἐμπλεκόμενα σὲ αὐτὴν πρόσωπα, δηλαδὴ τὸν συντάκτη τῆς καὶ τοὺς ἐντολεῖς του, καθὼς καὶ τὴν γενικὴ εἰκόνα τῆς³.

Ὁ κ. Κυριάκος Κυριαζόπουλος εἶναι, ὅπως ὑπογράφει: Ἐπίκουρος Καθηγητὴς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου στὴ Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, καὶ φέρει τὴν διπλὴ ιδιότητα τοῦ Δικηγόρου καὶ τοῦ Θεολόγου. Ὁ κ. Κυριαζόπουλος φαίνεται ὅτι ἀνήκει στὴν κατηγορία τῶν λεγομένων ἀντι-οικουμενιστῶν Νεοσημερολογιτῶν καὶ εἶναι ὑπέρμαχος τῆς διακοπῆς τοῦ μνημοσύνου τῶν Ἐπισκόπων τῶν Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, οἱ ὁποῖες συμμετεῖχαν στὴν ψευδοσύνοδο τοῦ Κολυμβαρίου τὸ 2016. Πάντως **οὐδέποτε ὑπῆρξε πιστὸς τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν**, ὅπως φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸν τρόπο γραφῆς τῆς ὑπὸ ἐξέτασιν γνωμοδοτήσεως, καθὼς ὀμιλεῖ πάντοτε ἀποστασιοποιημένος ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τῶν ΓΟΧ, ὡς ἕνας ἐξωτερικὸς παράγοντας. Βλέπουμε γιὰ παράδειγμα τὶς ἐκφράσεις: «Μοῦ τέθηκαν ἀπὸ

¹ «Θρησκευτικὴ καὶ Ἐθνικὴ Ὁρθόδοξος Κοινωνία τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν τοῦ Νομοῦ Μαγνησίας».

² Εἶχαν «ἀποτειχιστεῖ» τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 2016 ἀπὸ τὸν γράφοντα ἐπικαλούμενοι λόγους δικαιοσύνης, ἀλλὰ ὄχι λόγους πίστεως. Αὐτοὺς τοὺς πρόσθεσαν μετὰ τὴν ἐκδημία τοῦ Μακαριστοῦ Μητροπολίτου πρ. Θεσσαλονίκης καὶ Δημητριάδος κυροῦ Μαξίμου, προκειμένου νὰ «ἀποτειχιστοῦν» ἀπὸ τὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἡ Ἐκκλησία μας μέχρι τώρα μακροθυμοῦσε μὲ τοὺς ἐν λόγω ιδιορρυθμοὺς ἀποστάτες.

³ Τὰ παραθέματα ἔχουν μεταφερθεῖ ὅπως εἶναι γραμμένα στὶς πηγές μὲ διατήρηση τοῦ γλωσσικοῦ τους τύπου καὶ τῶν κανόνων τονισμοῦ. Οἱ ὑπογραμμίσεις μὲ ἔντονα στοιχεῖα ἔγιναν ἀπὸ τὸν γράφοντα. Τὰ ἐκτενέστερα παραθέματα μεταφέρθηκαν στὸ τέλος σὲ παράρτημα.

πιστούς τῆς Ἐκκλησίας ΓΟΧ Ἑλλάδος τὰ ἐξῆς ἐρωτήματα»⁴, «Κατὰ τὶς θρησκευτικὲς πεποιθήσεις τῆς Ἐκκλησίας ΓΟΧ...»⁵, «...κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν πεποίθησιν τῆς Ἐκκλησίας ΓΟΧ...»⁶, ἀλλὰ ἰδιαίτερος ἀπὸ τὸ ἐδάφιο: «Ὁμως, ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία ἔχει τὴν ἐκκλησιολογικὴν – δογματικὴν πεποίθησιν ὅτι αὐτὴ ἔχει τὴν θρησκευτικὴν ἀλήθειαν καὶ δὲν ἀναγνωρίζει ὅτι τὰ ετερόδοξα καὶ ἀλλόδοξα θρησκευτὰ ἔχουν θρησκευτικὴν ἀλήθειαν, πλην βεβαίως τῶν μελῶν τῆς, ἀρχιερέων, κληρικῶν καὶ θεολόγων ποὺ εἶναι θρησκευτικοὶ συγκρητιστὲς ἢ οἰκουμενιστὲς»⁷, ὅπου διακρίνεται καθαρὰ ὅτι θεωρεῖ ὡς Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία αὐτὴν ποὺ διατηρεῖ ὡς μέλη τῆς ἀρχιερεῖς, κληρικοὺς καὶ θεολόγους ποὺ εἶναι θρησκευτικοὶ συγκρητιστὲς ἢ οἰκουμενιστὲς καὶ αὐτὴ βέβαια δὲν εἶναι ἡ Ἐκκλησία τῶν ΓΟΧ⁸.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλα κείμενα τοῦ κ. Κυριαζόπουλου ἀποκαλύπτουν μίαν μᾶλλον **ἐχθρική** στάση ὡς πρὸς τὴν Ἐκκλησία τῶν ΓΟΧ, ὅπως σὲ μίαν ἄλλη γνωμοδότησίν του (πρὸς νεοημερολογίτες ἀποτειχισμένους) ὅπου ἀναφέρει ὅτι οἱ ΓΟΧ ἔπραξαν ἐκκλησιολογικῶς ἐσφαλμένα ὅταν συνέστησαν Ἱερά Σύνοδο «παράλληλη» μὲ αὐτὴν τῶν νεοημερολογιτῶν, διότι κατ' αὐτὸν δὲν ἦταν ἐπιτρεπτὸ οἱ ΓΟΧ νὰ ἀποκτήσουν Ἐπισκόπους γιὰ τὴν διαποίμανσίν τους⁹. (βλ. κείμεν. Α' Παραρτήματος).

Ἀσφαλῶς ὁ Μακαριστὸς Μητροπολίτης κυρὸς Μάξιμος, κατὰ τὸν κ. Κυριαζόπουλο, ἐνέχεται στὸ **ἐκκλησιολογικὸ σφάλμα** τῆς ἀποδοχῆς Ἐπισκοπικῆς χειροτονίας! Κατὰ λογικὴ συνέπεια καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ ὁποῖοι χειροτονήθηκαν ἀπὸ αὐτόν, φέρουν τὸ στίγμα τῆς ἀντικανονικότητος, πάντοτε σύμφωνα μὲ τὴν λογικὴν τοῦ Καθηγητοῦ κ. Κυριαζόπουλου. Ἄραγε γινώριζαν οἱ ἐντολεῖς τοῦ κ. Κυριαζόπουλου τὶς ἀπόψεις του γιὰ τὴν Ἐκκλησία τῶν ΓΟΧ καὶ γιὰ τοὺς ἰδίους;

Ἡ προηγούμενη τοποθέτησις τοῦ κ. Κυριαζόπουλου (γιὰ τὴν ὁποία καμία Ἁγιοπατερικὴ μαρτυρία δὲν ἐπικαλεῖται καὶ ἀποτελεῖ ἀπλῶς προσωπικὴν τὴν γνώμην) μᾶς δίνει τὸ δικαίωμα νὰ τὸν κατατάξουμε ὄχι

⁴ Κυριάκου Κυριαζόπουλου, *Γνωμοδότηση περὶ τοῦ Νόμου 4301 (06-10-2018)* διαθέσιμο στὸ https://inkthvolou.gr/en4p_gnono4301_1.html (ἡμ/νία τελ. προσβάσεως 05-12-2018), σελ. 1.

⁵ Αὐτόθι, σελ. 3.

⁶ Αὐτόθι, σελ. 3, 30.

⁷ Αὐτόθι, σελ. 27-28.

⁸ Ἐπιπλέον ὁ ἱστότοπος "Θεογνωσία", ὁ ὁποῖος φιλοξενεῖ ὅλο τὸ ἔργο τοῦ κ. Κυριαζόπουλου (βίντεο, γνωμοδοτήσεις, συνεντεύξεις κ.λπ.) καὶ φαίνεται ὅτι τὸν ἐκφράζει, ἔχει μεταξὺ τῶν ἄλλων ἓνα βίντεο μὲ τίτλο "Ὁ π. Ἐπιφάνιος ἀποστομώνει τὸν Θεοδώρητο Μαῦρο ("ΓΟΧ")": <http://www.theognosia.gr/el/>. Ἀξιοσημείωτη παρατήρησις εἶναι ὅτι ὁ νεοημερολογίτης κληρικὸς ἀποκαλεῖται π. Ἐπιφάνιος, ἐνῶ ὁ Γνήσιος Ὀρθόδοξος ἀπλῶς Θεοδώρητος Μαῦρος («ΓΟΧ»), ὡσὰν λαϊκός! Στὸν ἴδιο ἱστότοπο φιλοξενοῦνται ἐπίσης οἱ ἀποτειχίσεις τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. τοῦ σωματείου ΘΕΟΚΓΟΧΝΜ!

⁹ Κυριάκου Κυριαζόπουλου, *Ἡ διακοπὴ μνημοσύνου στοιχειοθετεῖ τὸ ἐκκλησιαστικὸ ποινικὸ ἀδίκημα τοῦ σχίσματος;* (13 Οκτ 2016) διαθέσιμο στὸ http://aktines.blogspot.com/2016/10/blog-post_902.html (ἡμ/νία τελ. προσβάσεως 05-12-2018).

άπλῶς στοὺς ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας τῶν ΓΟΧ παράγοντες, ἀλλὰ δυστυχῶς στοὺς **πολεμίους** αὐτῆς.

Ἄς δοῦμε τώρα καὶ τοὺς ἐντολεῖς τοῦ κ. Κυριαζόπουλου. Ὁ ἴδιος ἀναφέρει στὶς πρῶτες λέξεις τῆς ὑπὸ ἐξέτασιν γνωμοδοτήσεως: «Μοῦ τέθηκαν ἀπὸ πιστοὺς τῆς Ἐκκλησίας ΓΟΧ Ἑλλάδος τὰ ἐξῆς ἐρωτήματα...»¹⁰. Γνωρίζουμε καλὰ ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ οἱ «πιστοὶ τῆς Ἐκκλησίας ΓΟΧ Ἑλλάδος», εἶναι αὐτοὶ ποὺ ἀνήρτησαν τὴν γνωμοδότηση καὶ τὴν ἐπικαλέσθησαν γιὰ νὰ συμπληρώσουν καὶ μὲ δῆθεν δογματικὲς αἰτιάσεις τὴν ἤδη γενομένη ἀποτείχισή τους! Ἔχουμε λοιπὸν κάποιους ποὺ θεωροῦνται «πιστοὶ τῆς Ἐκκλησίας ΓΟΧ Ἑλλάδος», οἱ ὅποιοι γιὰ μίαν **ἔσωτερικὴ** διαφορά τους μὲ τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὑπολοίπους Κληρικούς καὶ λαϊκοὺς τῆς Ἐκκλησίας ΓΟΧ Ἑλλάδος, προσφεύγουν γιὰ καθοδήγηση σὲ παράγοντες ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας τῶν ΓΟΧ, οἱ ὅποιοι μάλιστα ἔχουν ἐκπεφρασμένες ἐχθρικὲς ἀπόψεις γιὰ τὴν Ἐκκλησία τῶν ΓΟΧ. Ἄραγε πῶς μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῆ ἡ πράξη μίας ομάδας ἀνταρτῶν ποὺ προσφεύγει σὲ ἀξιωματοῦχους ἐνὸς ἐχθρικοῦ στρατοπέδου γιὰ καθοδήγηση ὡς πρὸς τὴν ἀνταρσία τους; Ἄν αὐτὸ δὲν χαρακτηρισθῆ ἐσχάτη προδοσία τότε τί μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῆ;

Ἐρχόμεθα τώρα στὴν ἴδια τὴν γνωμοδότηση. Μία γενικὴ παρατήρηση εἶναι, ὅτι πρόκειται γιὰ ἓνα ἐκτενὲς κείμενο 78 σελίδων δίχως δομὴ μὲ ὑποδιαίρεσεις σὲ ἐνότητες, καὶ ἀκόμη καὶ μίαν ἀπλὴ ἀνάγνωσή του (πόσο μᾶλλον ἢ μελέτη του) ἀποτελεῖ μαρτύριο. Πιθανὸν οὔτε αὐτοὶ οἱ ὅποιοι τὴν παρήγγειλαν δὲν τὴν μελέτησαν προσεκτικὰ, εἰδάλλων δὲν θὰ τὴν προέβαλλαν οὔτε θὰ τὴν ἐπικαλοῦνταν. Διότι ἀπλούστατα προσβάλλει καὶ τὸν ἴδιο τὸν Μακαριστὸ Μητροπολίτη κυρὸ Μάξιμο καὶ τοὺς ἰδίους ὡς νοσήσαντας τὴν αἵρεση τοῦ «νομικοῦ οἰκουμενισμοῦ»(!), ὅπως θὰ δοῦμε παρακάτω στὴν ἐνότητα 5.

Στὴν ὑπὸ ἐξέταση γνωμοδότηση ὁ κ. Κυριαζόπουλος ἀπαντᾷ σὲ δύο ἐρωτήματα:

1. *Εἶναι ἐκκλησιολογικὰ ὀρθὴ καὶ νομοθετικὰ συμφέρουσα ἡ υπαγωγή των ΓΟΧ στο Νόμο 4301/2014 γιὰ τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ νομικὰ πρόσωπα;*

2. *Ἐχει κανονικὴ βάση ἡ ἀποτείχιση των πιστῶν ΓΟΧ ἀπὸ τους οικεῖους Μητροπολίτες ΓΟΧ καὶ ἀπὸ τὴ Σύνοδο ΓΟΧ, ἐξαιτίας τῆς ἐκ μέρους τους ἀποφάσεως γιὰ υπαγωγή καὶ δημόσιας στηρίξεως αὐτῆς τῆς υπαγωγῆς στο Νόμο 4301/2014 γιὰ τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ νομικὰ πρόσωπα;*

καὶ οἱ ἀπαντήσεις του εἶναι:

Στο πρῶτο ἐρώτημα ἀπαντᾷ ἀρνητικὰ, καὶ στο δεῦτερο ἐρώτημα ἀπαντᾷ καταφατικὰ - δυνάμει του 31ου Αποστολικοῦ Κανόνα (με λόγους ἀποτείχισεως τὴν αἵρεση (= δημόσια καὶ ἔμμονη προσβολὴ τῆς Ορθόδοξης

¹⁰ Κυριακοῦ Κυριαζόπουλου, *Γνωμοδότηση περὶ τοῦ Νόμου 4301...ἐνθ. ἀν.*, σελ. 1.

πίστεως) ή / και την δικαιοσύνη, ιδίως την παραβίαση της θεμελιώδους κανονικής τάξεως) και του Κανόνα 15, παραγρ. 4 της Πρωτοδευτέρας Συνόδου (με λόγο αποδείχσις την αίρεση) - ως ακολούθως:(...).

καί ακολουθοῦν 77 σελίδες δυσνόητης μακρυγορίας¹¹, ὅπου λόγια περιττά, ἐκτενῆ ἀλλότρια παραθέματα καὶ θέσεις - ἐκφράσεις συχνά ἐπαναλαμβανόμενες στερεοτύπως, σὰν τὶς φόρμουλες τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν, σὲ συνδυασμὸ μὲ λογικὲς ἀκροβασίες (ὅπως θὰ ἀποδειχθεῖ παρακάτω), ἀγωνίζονται φιλοτίμως νὰ ἀπογοητεύσουν τὸν ἀναγνώστη ἀπὸ τὴν συνέχεια τῆς ἀναγνώσεως, ὥστε νὰ φθάσῃ ἀσθμαίνων¹² κατ' εὐθείαν στὰ συμπεράσματα. Ἐκεῖ, ὅλες οἱ στερεότυπες ἐκφράσεις οἱ ὁποῖες ἀναποδείκτως εἶχαν κατ' ἐπανάληψιν ἀναφερθεῖ στὸ σῶμα τῆς γνωμοδοτήσεως, καταγράφονται ἐκ νέου πλέον ὡς συμπεράσματα! Ὁμολογουμένως περίεργη ἀποδεικτικὴ μέθοδος.

Ὁ κ. Κυριαζόπουλος, ὅπως εἶδαμε προηγουμένως, ἔχει διατυπώσει τοποθετήσεις ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας τῶν ΓΟΧ, ἀρνούμενος τὸ δικαίωμά της νὰ ἔχει δική της Ἱεραρχία, πρᾶγμα τὸ ὁποῖο θεωρεῖ ἐκκλησιολογικὸ σφάλμα. Αὐτὸ ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀρνηση τοῦ δικαιώματός της νὰ ὑφίσταται, διότι δίχως Ἱεραρχία θὰ εἶχε πρὸ πολλοῦ ἐξαφανισθεῖ. Συνεπῶς, εἶναι ἀπολύτως ΑΝΑΡΜΟΔΙΟΣ νὰ ἀποφαίνεται γιὰ τὸ τί εἶναι «τὸ ἐκκλησιολογικῶς ὀρθὸν καὶ τὸ νομοθετικῶς συμφέρον» γιὰ τὴν Ἐκκλησία τῶν ΓΟΧ.

Γιὰ δὲ τὴν ἀπάντησή του στὸ δεύτερο ἐρώτημα, ἀντὶ 77 σελίδων περιττῶν λόγων θὰ ἔπρεπε νὰ μᾶς ἀποδείξει ποιὰν **αἴρεση κατεγνωσμένη** ἐκήρυξε ἡ Ἱεραρχία μας, ὥστε νὰ δικαιολογεῖται ἢ ἀπὸ αὐτὸν ἐπίκληση τοῦ 15ου Κανόνος τῆς ΑΒ' Συνόδου. Θα ἀρκοῦσε μία μόνον παράγραφος, ὅπου θὰ ἀνέφερε ποιά Συνόδος Οἰκουμενικὴ ἢ ἔστω Τοπικὴ, ἢ ποιοὶ ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Πατέρες καὶ μὲ ποιά λόγια καὶ σὲ ποιά τους συγγράμματα κατεδίκασαν ὡς αἴρεση τὴν χρησιμοποίησι ἀπὸ μία Τοπικὴ Ἐκκλησία καὶ τὶς ὀργανωτικὲς τῆς ὑποδιαίρεσις τῶν θεσμῶν τῶν θρησκευτικῶν νομικῶν προσώπων. Σὲ ὅλες τὶς σελίδες τῆς γνωμοδοτήσεως δὲν ὑπάρχει οὔτε μία ἐπίκληση Συνοδικῆς ἀποφάσεως ἢ Πατερικῆς διδασκαλίας σχετικῶς μὲ τὸ θέμα μας. Καὶ αὐτὸ σὲ ἀντίθεση μὲ ἄλλες γνωμοδοτήσεις του, ὅπως ἡ προαναφερθεῖσα ἀπὸ 5-10-2016, ὅπου παρὰ τὶς ἐχθρικὲς τοποθετήσεις του γιὰ τὴν Ἐκκλησία τῶν ΓΟΧ, ἐπιχειρεῖ πάντως νὰ θεμελιώσει (παραπέμποντας γιὰ ἀναλυτικότερη τεκμηρίωση σὲ ἄλλες ἐργασίες του γιὰ τὸ θέμα), ὅτι ὁ Οἰκουμενισμὸς εἶναι αἴρεση κατεγνωσμένη ἀπὸ τὴν Ἁγ. Γραφή καὶ τοὺς Ἁγίους Πατέρες, καὶ ἀναφέρει ἐνδεικτικῶς τοὺς Ἁγίους: Ἀποστ. Παῦλο καὶ Ἰωάννη τὸν Θεολόγο, Εἰρηναῖο Λουγδούνου καὶ Μ. Φῶτιο¹³. (βλ. κείμε. Β' Παραρτήματος).

¹¹ Προφανῶς «...δοκεῖ γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτοῦ εἰσακουσθήσεται!» (πρβλ. Ματθ. ζ', 7).

¹² Ἐπειτα ἀπὸ μεγάλη προσπάθεια, λαχανιασμένος.

¹³ Κυριακοῦ Κυριαζόπουλου, *Ἡ διακοπὴ μνημοσύνου...*, ἐνθ. ἀνωτ.

Κάτι τέτοιο δὲν ἔκανε ὁ κ. Κυριαζόπουλος στὴν γνωμοδότησή του γιὰ τὸν Ν.4301/2014 περὶ τῶν θρησκευτικῶν νομικῶν προσώπων (καὶ προφανῶς δὲν μπορεῖ νὰ κάνει, διότι δὲν ὑπάρχουν τέτοιες Συνοδικές ἢ Πατερικὲς καταδίκες γιὰ τὸ θέμα τῶν θρησκευτικῶν νομικῶν προσώπων), ἄρα **ἀπέτυχε** στὴν προσπάθειά του νὰ ἀποδείξει, ὅτι ὁ κανόνας αὐτὸς εἶναι ἐφαρμόσιμος γιὰ τὴν δική μας περίπτωση. Συνεπῶς δὲν δικαιοῦνται οἱ ἀποστάτες ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μας νὰ τὸν χρησιμοποιοῦν γιὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴν ἀποστασία τους.

Μάλιστα, ἀνατρέξαντες στὰ βιντεοσκοπημένα ἀνοικτὰ μαθήματα τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου, τὰ ὁποῖα παρέχει μέσω τῆς σχετικῆς πλατφόρμας τοῦ ΑΠΘ, διαπιστώσαμε συμπτωματικῶς ὅτι ὁ Καθηγητὴς κ. Κυριαζόπουλος στὸ μάθημα γιὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴ περιουσία τῶν ΓΟΧ, σχολιάζοντας μία δικαστικὴ ἀπόφαση, καταλήγει ἐπὶ λέξει: «τώρα πια που υπάρχει ο νέος νόμος για τις θρησκευτικές νομικές προσωπικότητες ὁπότε **μποροῦν νὰ χρησιμοποιήσουν αὐτὸ τὸ νόμο.**»¹⁴ (βλ. κείμε. Γ' Παραρτήματος).

Προφανῶς δὲν εἶχαν προσεγγίσει τὸν κ. Καθηγητὴ οἱ ἀποτελειωμένοι γιὰ νὰ τοῦ παραγγείλουν τὴν ὑπὸ ἐξέταση γνωμοδότηση, τροφοδοτώντας τὸ ἀμιγῶς ἀκαδημαϊκὸ του ἐνδιαφέρον γιὰ ...βαθύτερη μελέτη τοῦ θέματος.

Ἄς δοῦμε τώρα τὸ περιεχόμενο τῆς γνωμοδοτήσεως.

1. Ἡ «Κανονικὴ Δικαιοδοσία»

Ὁ κ. Κυριαζόπουλος κατηγορεῖ τὸν νομοθέτη του Ν.4301 ὅτι παραβιάζει τὴν ἀρχὴ τῆς οὐδετερότητας καὶ ἀμεροληψίας τοῦ Κράτους, διότι κρίνει ὡς κανονικὲς κάποιες Ἀυτοκέφαλες Ἐκκλησίες (Ὁικουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος) θεωρῶντας ὡς μὴ κανονικὲς τὶς ὑπόλοιπες (ὅπως λ.χ. ἡ Ἐκκλησία τῶν Γ.Ο.Χ. τῆς Ἑλλάδος ἀλλὰ καὶ οἱ διάφορες σχισματικὲς καὶ αἰρετικὲς κοινότητες).

Αναφέρει ὁ κ. Κυριαζόπουλος:

Πρέπει νὰ παρατηρηθεῖ ὅτι ἡ διάταξη τοῦ ἀρθροῦ 16 Νόμου 4301/2014 που αναφέρεται στὴν κανονικὴ δικαιοδοσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Οικουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴν Ἑλλάδα, δὲν εἶναι σύμφωνη με τὴ θρησκευτικὴ ελευθερία που προστατεύεται ἀπὸ τὸ Σύνταγμα καὶ τὸ Διεθνὲς Δίκαιο. Διότι παραβιάζει τὴν διεθνή καὶ συνταγματικὴ ἀρχὴ τῆς οὐδετερότητας καὶ ἀμεροληψίας τοῦ Κράτους, κατὰ τὴν ὁποία τούτο δὲν επιτρέπεται νὰ κρίνει ποιὲς Ἀυτοκέφαλες Ἐκκλησίες εἶναι κανονικὲς καὶ

¹⁴ Κυριάκος Κυριαζόπουλος, «Ἡ ἀκίνητη περιουσία τῶν Παλαιοημερολογιτῶν ἢ Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν», βιντεοσκοπημένο ἀνοικτὸ μάθημα ΑΠΘ τῆς 15-09-2015, ἀπὸ τὸ 18^ο λεπτό καὶ μετὰ: <http://delos.it.auth.gr/opendelos/player?rid=c4bb7aca>

ποιές δεν είναι. Θα έπρεπε να αναφέρεται όχι στην «κανονική δικαιοδοσία» αλλά μόνο στη «δικαιοδοσία».¹⁵

Και παρακάτω αναφερόμενος στην Έκκλησία μας:

«Υπαγόμενη στο Νόμο αυτό που αφορά τους ετεροδόξους και αλλοθρήσκους, αποδέχθηκε τη διάταξη του ίδιου άρθρου 16 κατά την οποία η νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος είναι η κανονική Ορθόδοξη Εκκλησία στην εδαφική της δικαιοδοσία. (...) Αφετέρου δε η Σύνοδος ΓΟΧ – η οποία προέτρεψε τους πιστούς ΓΟΧ να υπογράψουν ως ιδρυτές των τριών θρησκευτικών νομικών προσώπων–Μητροπόλεων ΓΟΧ, τα οποία ιδρύουν τώρα το εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο της Εκκλησίας ΓΟΧ - **αποδέχθηκε** ότι η Εκκλησία ΓΟΧ δεν είναι η κανονική, δηλαδή η κληρονόμος της ακαινοτόμητης Εκκλησίας της Ελλάδος πριν το 1924, και ότι η **κανονική** είναι η καινοτόμος νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος»¹⁶.

Κατ' αρχήν ο νόμος αυτός δεν αφορά μόνον τους ετεροδόξους και αλλοθρήσκους, διότι αλλόθρησκοι είναι λ.χ. και οί Ισραηλίτες, οί όποιοι ρητώς εξαιρούνται από τόν νόμο. Έπειτα, τó Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων απήντησε σαφώς ότι και οί Γ.Ο.Χ., οί όποιοι δεν είναι ούτε αλλόθρησκοι, ούτε έτεροόδοξοι, μπορούν να κάνουν χρήση του νόμου¹⁷. Αυτό άλλωστε συνιστά στους Γ.Ο.Χ. να κάνουν και ό ίδιος ό κ. Κυριαζόπουλος σέ άνύποπτο χρόνο, στην διάλεξη του περι τής ακίνητης περιουσίας τών Γ.Ο.Χ.¹⁸.

Έπειτα παρατηρούμε ότι κ. Καθηγητής έδω κάνει ένα λογοπαίγνιο, συγχέοντας τήν έννοια του έξειδικευμένου όρου «κανονικός» με τήν κοινή έννοια τής λέξεως στην καθομιλουμένη¹⁹. Πολλές φορές μία λέξη έχει μία έξειδικευμένη έννοια πού διαφέρει από αυτήν τής καθομιλουμένης. Λ.χ. ή τράπεζα μιās Μονής είναι κάτι διαφορετικό από τήν τράπεζα πού όλοι γνωρίζουν. Η πρώτη αναφέρεται στο χώρο πού συντρώνουν οί Μοναχοί, ένω ή δεύτερη αναφέρεται στον χώρο όπου καταθέτουμε χρήματα. Η πρώτη χρήση του όρου «τράπεζα» γίνεται υπό τήν μορφήν έξειδικευμένου όρου πού χρησιμοποιείται στην Έκκλησιαστική και ειδικότερα στην μοναστηριακή όρολογία. Τό ίδιο ισχύει και για πολλούς άλλους έξειδικευμένους όρους, οί όποιοι χρησιμοποιούνται με διαφορετική έννοια στην έκκλησιαστική όρολογία απ' ό,τι στην καθημερινή κοινή χρήση, όπως οί

¹⁵ Κυριάκου Κυριαζόπουλου, *Γνωμοδότηση περι του Νόμου 4301...ένθ. άν.,* σελ. 2.

¹⁶ Αυτόθι, σελ. 4.

¹⁷ Απάντησις τής Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων εις έρωτήματα τής Ιεράς Συνόδου περι του Ν 4301/2014, (04 Απρ. 2018) διαθέσιμο στο <https://ecclesiagoc.gr/index.php/ενημερωση/ανακοινώσεις/302-apantisis-ggth> (ήμ/νία τελ. προσβάσεως 08-12-2018).

¹⁸ Κυριάκου Κυριαζόπουλου, «Η ακίνητη...», ένθ. άνωτ.

¹⁹ Μεταπηδώντας από τήν έξειδικευμένη έννοια του όρου «κανονικός» στην κοινή για τήν απόδειξη ότι ό νομοθέτης θεωρεί κανονικές κάποιες Έκκλησίες και αντικανονικές τις άλλες, ό συντάκτης τής γνωμοδοτήσεως μετέρχεται τήν αποδεικτική μέθοδο τής ...λογικής άκροβασίας!

όροι «οικονομία», «εξάρτημα», κ.λπ. Ένας τέτοιος όρος είναι και τὸ ἐπίθετο «κανονικός». Στὴν Ἐκκλησιαστικὴ ὀρολογία εἶναι «ὁ ἀναφερόμενος στοὺς Ἱεροὺς Κανόνες».

Ὁ ἴδιος ὁ κ. Κυριαζόπουλος εἶναι ἐπίκουρος Καθηγητὴς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου καὶ ἔχει ὡς ἀντικείμενο μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὸ ἐσωτερικὸ δίκαιο τῶν διαφόρων θρησκευτικῶν κοινοτήτων, συνεπῶς στὰ γνωστικὰ πεδία τῆς εἰδικότητάς του συμπεριλαμβάνεται καὶ τὸ Κανονικὸ Δίκαιο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Τὸ πανεπιστήμιο, ὀνομάζοντας τὸ γνωστικὸ αὐτὸ πεδίο ὡς «Κανονικὸ Δίκαιο», δὲν σημαίνει ὅτι παραβιάζει τὴν ἀρχὴ τῆς οὐδετερότητας θεωρῶντας αὐτὸ μόνο κανονικὸ, ἐνῶ τὰ γνωστικὰ πεδία τῶν ἄλλων δικαίων «Ἀστικὸ Δίκαιο», «Ἐμπορικὸ Δίκαιο», «Διεθνὲς Δίκαιο» κ.λπ. εἶναι ἀντικανονικά.

«Κανονικὴ δικαιοδοσία» μιᾶς τοπικῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἡ δικαιοδοσία ποὺ ἀναφέρεται στοὺς Ἱεροὺς Κανόνες, ὅπως καὶ «Κανονικὸ Δίκαιο» εἶναι τὸ δίκαιο τὸ ἀναφερόμενο στοὺς Ἱεροὺς Κανόνες. Κάθε τοπικὴ Ἐκκλησία ἔχει μία διοικητικὴ δομὴ μὲ θεσμοὺς μὲ διοικητικὴ ἐξουσία ποὺ παρέχεται σὲ αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες. Ἡ «κανονικὴ δικαιοδοσία» ἐνὸς ἐκκλησιαστικοῦ ὀργανισμοῦ (εἴτε εἶναι ἡ ἀληθινὴ Ἐκκλησία εἴτε εἶναι σχισματικὴ ἢ αἰρετικὴ ψευδεκκλησία) ἀναφέρεται στὴν ἄσκηση ὅλων τῶν «κανονικῶν δικαιωμάτων» τὰ ὁποῖα ἔχει, καὶ ἀπορρέουν ἀπὸ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες, δηλαδὴ τὰ τῆς ἐκλογῆς καὶ καταστάσεως Ἐπισκόπων καὶ Κληρικῶν, τὴν ἴδρυση, κατάργηση καὶ διαρρύθμιση τῶν ὀρίων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπαρχιῶν καὶ Ἐνοριῶν, τὰ ζητήματα ἐκκλησιαστικῆς πειθαρχίας κ.λπ..

Ἡ κανονικὴ δικαιοδοσία τῆς Νεοημερολογιτικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπεκτείνεται μόνο σὲ ὀρισμένες περιοχὲς τῆς χώρας, ἐνῶ ἄλλες (Κρήτη, Δωδεκάνησα καὶ Ἅγιο Ὄρος) ἀποτελοῦν κανονικὴ δικαιοδοσία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Οἱ κανονικὲς παραβάσεις των νεοημερολογιτῶν κληρικῶν καὶ μοναχῶν τῆς Ρόδου λ.χ. κρίνονται ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν τοῦ Πατριαρχείου, ἐνῶ τῆς Λαμίας, ἀπὸ τὴν ἀντίστοιχὴν τῆς νεοημερολογιτικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Αὐτὲς εἶναι ἀρμόδιες γιὰ τὴν ἄσκηση τῆς κανονικῆς διώξεως ποὺ εἶναι τὸ ἀνάλογο τῆς ποινικῆς διώξεως, ἀλλὰ γιὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ (κανονικά) παραπτώματα.

Ἡ κανονικὴ δικαιοδοσία τῆς Ἐκκλησίας ΓΟΧ Ἑλλάδος ἐπεκτείνεται σὲ ὅλη τὴν Ἑλληνικὴ ἐπικράτεια, ἀλλὰ καὶ στὴ Διασπορά, στὴν Ἐπισκοπὴν ποὺ ἀνήκουν σὲ αὐτήν.

Ἄρα ὁ νομοθέτης στὸ ἄρθρο 16 Νόμου 4301/2014 ΔΕΝ προβαίνει σὲ ἀξιολογικὲς κρίσεις περὶ τοῦ ποῖα εἶναι ἡ κανονικὴ Ἐκκλησία καὶ ποῖα δὲν εἶναι. Ἀπλῶς χρησιμοποιοῦν τὸν ἐξειδικευμένο ὄρο «κανονικὴ δικαιοδοσία» γιὰ νὰ ἐκφράσει τὰ ὄρια διοικητικῆς εὐθύνης κάποιων ἐκκλησιαστικῶν ὀργανισμῶν.

2. Η «Ἐπικρατοῦσα θρησκεία»

Ὁ κ. Κυριαζόπουλος προσπαθεῖ νὰ ἀποδείξη ὅτι ἐμεῖς πάντοτε θεωρούσαμε, ὅτι εἴμαστε ἡ «ἐπικρατοῦσα θρησκεία» στὴν Ἑλλάδα. Θὰ ἀρκοῦσε νὰ μᾶς ἀναφέρει ἔστω μία παραπομπή εἴτε σὲ Συνοδική ἀνακοίνωση, εἴτε σὲ δημοσίευμα κάποιου Ἀρχιερέως μας, πού νὰ ἀναφέρει αὐτὸν τὸν ὄρο. Δὲν τὸ πράττει, ἀλλὰ ἀπλῶς ἐπαναλαμβάνει συνεχῶς αὐτὸν τὸν ἀστήρικτο ἰσχυρισμὸ πέντε²⁰ φορές στὸ σῶμα τῆς γνωμοδοτήσεώς του καὶ δύο²¹ φορές στὰ συμπεράσματα.

Ἡ συνεχῆς ἐπανάληψη ἑνὸς ἀστήρικτου ἰσχυρισμοῦ δὲν τὸν καθιστᾷ ἀληθῆ κατ' οὐδένα τρόπο. Αὐτὸ μάλιστα δὲν εἶναι μία ἀποδεικτικὴ μέθοδος²².

Ἀνευθυριάστως κατηγορεῖ τὴν Ἱερὰ ἡμῶν Σύνοδο ὅτι:

«...απεμπόλησε τὴν ἐκκλησιαστικὴν πεποίθησιν τῶν πιστῶν ΓΟΧ ποὺ ἀκολουθοῦν τὴν Ὀρθόδοξον διδασκαλίαν τοῦ Ἁγίου πρώην Φλωρίνης Χρυσοστόμου, ὅτι ἡ Ἐκκλησία ΓΟΧ εἶναι ἡ νόμιμη καὶ κανονικὴ κληρονόμος τῆς ἀκαινοτόμητης ἐπικρατοῦσας θρησκείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὶν τὸ 1924»²³, δίχως φυσικὰ ὁ γνωμοδοτῶν νὰ τολμᾷ νὰ μᾶς παραθέσῃ αὐτούσια τὰ λόγια τοῦ Ἁγίου Χρυσοστόμου τοῦ Νέου Ὁμολογητοῦ, διότι ἀπλούστατα θὰ διαπιστωνόταν ὅτι ὁ Ἅγιος δὲν ἀναφέρει πούθεν τὴν λέξιν «ἐπικρατοῦσα».

Ἡ προηγούμενη ἔκφρασις τοῦ κ. Κυριαζόπουλου ἀποτελεῖ παραπλανητικὸν σόφισμα διότι, πράγματι πρὸ τοῦ σχίσματος τοῦ 1924, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος (καὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον) εἶχαν τὰ χαρακτηριστικὰ τόσο τοῦ «ἀκαινοτομήτου» ὅσο καὶ τὸ τῆς «ἐπικρατούσης θρησκείας» στὸν Ἑλλαδικὸν χώρον, ἀλλὰ μετὰ τὸ σχίσμα, οἱ μὲν ΓΟΧ **κληρονόμησαν μόνον τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ «ἀκαινοτομήτου»**, οἱ δὲ νεοσημερολογῖτες κληρονόμησαν μόνον τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς «ἐπικρατούσης θρησκείας».

Οὐδέποτε οἱ ΓΟΧ ἰσχυρίσθησαν ὅτι ἐξακολουθοῦν νὰ ἀποτελοῦν μετὰ τὸ σχίσμα τοῦ 1924 τὴν ἐπικρατοῦσα θρησκείαν στὴν Ἑλλάδα, ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτὸς εἶναι βλακώδης²⁴ καὶ οὐδέποτε διατυπώθηκε ἀπὸ ἐμᾶς καὶ, τέλος πάντων, ἄς μᾶς ἐπιτρέψῃ ὁ κ. Κυριαζόπουλος νὰ γνωρίζουμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι καλύτερα ἀπὸ ἐκεῖνον τὰ δικά μας φρονήματα.

Ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος, πάντως, εἶχε ἀσχοληθεῖ μὲ τις περὶ θρησκείας διατάξεις τοῦ Συντάγματος σὲ ἄρθρον τοῦ στὴν «Φωνὴ τῆς Ὀρθοδοξίας», ἐν ᾧ σφει τῆς τότε (1936) ἀπόπειρας τροποποιήσεως τοῦ Συντά-

²⁰ Κυριακοῦ Κυριαζόπουλου, *Γνωμοδότησις περὶ τοῦ Νόμου 4301...ἐνθ. ἀν.*, σελ. 3, 3, 8, 10 καὶ 17.

²¹ Αὐτόθι, σελ. 71, 73.

²² Ἀποτελοῦσε μᾶλλον τὴν προσφιλεῖν τακτικὴν τοῦ Ὑπουργοῦ Προπαγάνδας τοῦ Ἀδόλφου Χίτλερ, τοῦ Γκαίμπελς καὶ δὲν θεωρεῖται ἀξιομίμητη.

²³ Αὐτόθι, σελ. 3.

²⁴ Διότι πῶς θὰ ἦταν δυνατὸν ἐμεῖς, μία πολλάκις διωχθεῖσα μειονότητα στὸν Ἑλλαδικὸν χώρον, νὰ διανοηθοῦμε νὰ ἰσχυρισθῶμε ὅτι εἴμαστε ἡ ...ἐπικρατοῦσα θρησκεία;

γματος²⁵, ὁπότε ἂν ἤθελε εἶχε τὴν δυνατότητα νὰ ἀναφερθῆ στὴν ἔννοια τῆς «ἐπικρατοῦσης θρησκείας» (ἡ ὁποία ὑπῆρχε στὸ ἄρθρο 1 τοῦ τότε ἰσχύοντος Συντάγματος) καὶ ἂν θεωροῦσε τοὺς Γ.Ο.Χ. ὡς τὴν «ἐπικρατοῦσα θρησκεία» ἢ τὴν «συνέχεια τῆς ἐπικρατοῦσης θρησκείας» κατὰ τὸν κ. Κυριαζόπουλο, ἀλλὰ δὲν τὸ ἔκανε. Καὶ πουθενὰ ἄλλοῦ στὰ συγγράμματά του ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος πρ. Φλωρίνης δὲν ἀναφέρει κάτι παρόμοιο.

Ἀπεναντίας, στὴν ἀπαντητικὴ του ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Πατριάρχη Ἀθηναγόρα προτείνει τὴν ἀναγνώριση ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῶν Παλαισημερολογιτῶν ὡς μίας **μειοψηφίας** καὶ τὸν ὄρισμό μιᾶς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὸν καθορισμὸ τοῦ τρόπου λειτουργίας της μέσα στὰ πλαίσια τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν νόμων τοῦ Κράτους δίχως ἀντεγκλίσεις μὲ τὴν ἐκκλησία τῶν νεοσημερολογιτῶν²⁶. Ὁ Ἅγιος εἶχε τὴν συναίσθηση ὅτι οἱ Γ.Ο.Χ. ἦταν μειοψηφία καὶ ὡς τέτοια δὲν θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι «ἐπικρατοῦσα θρησκεία» στὴν Ἑλλάδα.

Τουλάχιστον, ὁ κ. Κυριαζόπουλος ἀναγνωρίζει (καὶ μάλιστα τὸ ἐπαναλαμβάνει 15 φορές) ὅτι γιὰ τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος «ἐπικρατοῦσα θρησκεία» ἀποτελεῖ μόνο ἡ νεοσημερολογικὴ ἐκκλησία:

«Αφού η αναγνωριζόμενη από το Κράτος ως επικρατούσα Ορθόδοξη Εκκλησία στην Ελλάδα, ιδίως η νεοσημερολογητική (sic) Εκκλησία της Ελλάδος και το νεοσημερολογητικό (sic) Οικουμενικό Πατριαρχεῖο»²⁷.

καὶ ἐρμηνεύει τὸν ὄρο «ἐπικρατοῦσα θρησκεία» ὡς «κρατικὴ θρησκεία»:

«το Κράτος, ... αναγνωρίζει ως «επικρατούσα θρησκεία», δηλαδή ως κρατικὴ Ἐκκλησία, τὴν καινοτόμο»²⁸.

Ἀπὸ ποῦ καὶ ὡς ποῦ λοιπόν οἱ Γ.Ο.Χ. πιστεύαμε ὅτι εἴμασταν κρατικὴ Ἐκκλησία;

Ἀλλὰ ὁ στόχος τοῦ κ. Καθηγητοῦ εἶναι νὰ παρουσιάσει ὅτι ὁ Ν.4301 ἀφορᾶ **μόνον** τοὺς ἑτεροδόξους καὶ ἑτεροθρήσκους καὶ ὄχι τοὺς Γ.Ο.Χ. (διότι κατ' αὐτὸν οἱ Γ.Ο.Χ. «πάντοτε θεωροῦσαν»²⁹ ὅτι ἐντάσσονται στὴν ἔννοια τῆς ἐπικρατοῦσης θρησκείας, ἡ ὁποία ἐξαιρεῖται ἀπὸ τὴν δυνατότητα χρήσεως τοῦ νόμου αὐτοῦ) ὥστε νὰ παρουσιάσῃ ἐμᾶς, ἐφόσον κάνουμε χρῆση τοῦ νόμου αὐτοῦ, ὡς ἀποδεχομένους τὸν χαρακτηρισμὸ

²⁵ Ἀγ. Χρυσόστομος πρ. Φλωρίνης, «Οἱ κίνδυνοι τῆς τροποποιήσεως τῶν ἄρθρων τοῦ Συντάγματος διὰ τὴν θρησκείαν», στὸ *Ἡ Φωνὴ τῆς Ὀρθοδοξίας*, τ.1, 22 Ἰουνίου 1936, σελ. 4.

²⁶ Ἀγ. Χρυσόστομος Καβουρίδου, πρ. Φλωρίνης, *Ἄπαντα*, τ. Β', ἔκδ. Ἰ.Μ. Ἀγ. Νικοδήμου, Ἑλληνικοῦ Γορτυνίας, 1997, σελ. 496.

²⁷ Κυριακοῦ Κυριαζόπουλου, *Γνωμοδότηση περὶ τοῦ Νόμου 4301...ἐνθ. ἀν.*, σελ. 5, 5, 7, 9, 12, 12, 17, 20, 21, 24, 33, 44, 48, 66, 71.

²⁸ Αὐτόθι, σελ. 17.

²⁹ «Πάντοτε θεωροῦσαν» κατὰ τὴν δική του φανταστικὴ ἀντίληψη, διότι **οὐδέποτε** οἱ Γ.Ο.Χ. διετύπωσαν ἕναν τέτοιο ἀνόητο ἰσχυρισμὸ.

του ἑτεροδόξου. Ἀλλὰ σὲ κάποιο σημεῖο τῆς ὑπὸ κρίσιν γνωμοδοτήσεώς του ἀναφέρει:

«Αποδέχθηκε (σ.σ. ἡ Ἐκκλησία μας) να υπαχθεῖ στο Νόμο αὐτόν που ἀφορᾶ τους ἑτεροδόξους και ἀλλοθρήσκους, δηλαδή ὅλα τα θρησκευόμενα, πλὴν τῆς νεοημερολογητικῆς (sic) Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τους Ἑβραίους και τους Μουσουλμάνους τῆς Θράκης, σύμφωνα με το ἀρθρο 16 του ἰδίου Νόμου»³⁰.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὁ κ. Κυριαζόπουλος παραδέχεται ὅτι ὁ Ν.4301 ἀφορᾶ ὅλα τὰ θρησκευόμενα πλὴν τῆς νεοημερολογητικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τοὺς Ἑβραίους καὶ τοὺς Μουσουλμάνους τῆς Θράκης. Ἀπ' ὅτι γνωρίζουμε, οἱ Γ.Ο.Χ. δὲν εἴμαστε οὔτε νεοημερολογίτες, οὔτε Ἑβραῖοι, οὔτε Μουσουλμάνοι τῆς Θράκης. Συνεπῶς γιατί δὲν ἀφορᾶ τοὺς Γ.Ο.Χ.;

Ἀκόμη ὁ κ. Κυριαζόπουλος, διατυπώνοντας εὐθαρσῶς τὴν ὑποκειμενική του ἐρμηνεία τοῦ ἀρθρου 16 τοῦ Ν.4301, θεωρεῖ ὡς ἑτεροδόξους καὶ ἀλλοθρήσκους **ὅλα** τὰ θρησκευόμενα πλὴν τῆς νεοημερολογητικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τοὺς Ἑβραίους καὶ τοὺς Μουσουλμάνους τῆς Θράκης. Ἄρα κατὰ τὴν δική του γνώμη (διότι ἀπὸ τὸ «δηλαδή» καὶ μετὰ ἐκφράζει τὴν προσωπική του γνώμη καὶ ὄχι αὐτὸ πὸν λέει ὁ νόμος), **ὅλα** τὰ θρησκευόμενα πλὴν τῆς νεοημερολογητικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῶν Ἑβραίων καὶ τῶν Μουσουλμάνων τῆς Θράκης εἶναι ἢ ἑτερόδοξοι, ἢ ἀλλοθρησκοί. Ἐρωτᾶται λοιπὸν ὁ κ. Κυριαζόπουλος, πὸν κατατάσσει τοὺς Γ.Ο.Χ.; Στους νεοημερολογίτες; Στους Ἑβραίους; Στους Μουσουλμάνους τῆς Θράκης; Στους ἑτεροδόξους; Ἡ μήπως στους ἀλλοθρήσκους; Διότι δὲν ἄφησε ἄλλα περιθώρια ἢ ἐρμηνεία τοῦ κ. Κυριαζόπουλου. Μήπως λοιπὸν ἢ ἐρμηνεία, πὸν αὐτὸς δίνει, πάσχει; Ναι, πάσχει, διότι σὲ αὐτοὺς πὸν ἀπομένουν ἐκτὸς ἀπὸ τίς τρεῖς ἐξαιρέσεις πὸν ρητῶς ἀναφέρει ὁ Ν.4301, δὲν ἀνήκουν μόνον οἱ ἑτερόδοξοι καὶ ἑτερόθρησκοι, ἀλλὰ καὶ οἱ Γ.Ο.Χ., οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν μίαν **τρίτην κατηγορία** (α. ἐπικρατοῦσα θρησκεία, β. ἑτερόδοξοι - ἑτερόθρησκοι καὶ γ. Γ.Ο.Χ.), κατὰ τὴν ἰσχύουσα τουλάχιστον ἐπίσημη ἀντίληψη τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, Ἐρεῦνης καὶ Θρησκευμάτων, ὅπως αὐτὴ ἐκφράσθηκε ἐπισημῶς καὶ ἀπὸ τὴν ἀπάντηση τοῦ Προϊσταμένου τῆς Διευθύνσεως Θρησκευτικῆς Διοικήσεως τῆς Γενικῆς Γραμματείας Θρησκευμάτων στὴν Ἐκκλησία μας³¹.

Συνεπῶς εἶναι ἀπολύτως ἀνακριβὴς ὁ ἀκόλουθος ἰσχυρισμὸς τοῦ κ. Κυριαζόπουλου γιὰ ἐμᾶς:

*Ενόψει του γεγονότος ὅτι οἱ θρησκευτικοὶ λειτουργοὶ τους ἔχουν τὴν ἴδια ἐμφάνιση με τους λειτουργοὺς τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδας, δηλώνουν ὀρθόδοξοι κληρικοὶ και διατηροῦν διοικητικὴ περιφέρεια στον ἐλλαδικὸν χώρο ἀνάλογη με τίς περιφέρειες τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδας, δημιουργεῖται σύγχυση που επιτείνεται **ἀπὸ τὴν ἀρνήσή τους να δηλώσουν***

³⁰ Αὐτόθι, σελ. 4.

³¹ Ἀπάντησις τῆς Γενικῆς Γραμματείας Θρησκευμάτων... ἐνθ. ἄνωτ.

ότι η θρησκευτική κίνησή τους είναι διαφορετική από την επικρατούσα θρησκεία³².

Ἄς μᾶς παρουσιάσει πότε **ἀρνηθήκαμε** ὅτι «ἡ θρησκευτική μας κίνηση», ὅπως τὴν ἀποκαλεῖ, εἶναι διαφορετική ἀπὸ τὴν «ἐπικρατοῦσα θρησκεία». Ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο ἰσχύει, ὅπως ἀποδεικνύεται στὴν ἐπόμενη ἐνότητα: ἡ νεοημερολογιτικὴ ἐκκλησία (δηλ. ἡ «ἐπικρατοῦσα θρησκεία») ἤθελε νὰ μᾶς παρουσιάζει ὡς ἐξακολουθοῦντας νὰ ἀνήκουμε σὲ αὐτὴν καὶ ὡς «ἀπειθαρχα τέκνα» τῆς νὰ ὑποκείμεθα στὰ ἐπιτίμια καὶ τὶς διώξεις ποὺ αὐτὴ μᾶς ἐπέβαλλε.

3. Τὸ «Τμῆμα ἑτεροδόξων» καὶ οἱ ἀπόπειρες Συνταγματικῆς κατοχυρώσεως τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ..

Ὁ κ. Κυριαζόπουλος ἐπαναλαμβάνει τὸ μύθευμα κάποιων φαντασιόπληκτων ἀνθρώπων ὅτι οἱ Ἱερεῖς Μητροπόλεις, οἱ ὁποῖες ἴδρυσαν Θρησκευτικὰ Νομικὰ Πρόσωπα κατὰ τὶς παλαιότερες ὑποδείξεις τοῦ ἰδίου³³, «ὑπάγονται» πλέον στὸ Τμῆμα Ἐτεροδόξων καὶ Ἐτεροθρήσκων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας Ἑρευνας καὶ Θρησκευμάτων. Συμφωνῶντας λοιπὸν μὲ τὴν νεοφανῆ αἴρεση τοῦ ἑτεροπροσδιορισμοῦ ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸ τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν ὄχι βάσει τῆς Ὁμολογίας καὶ αὐτοσυνειδησίας Αὐτῆς, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Κράτους, θεωρεῖ ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπηρεάζεται ἡ καθαρότης τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τοὺς ὁποιοσδήποτε χαρακτηρισμοὺς τῶν ἐκτὸς Αὐτῆς· ἀλλὰ τοῦτο ἀποτελεῖ βλασφημία. Αὐτὸ δὲν τὸ δέχθηκε ποτὲ ἡ Ἐκκλησία.

Τὸ ἂν τὸ (ὅποιοδήποτε) Κράτος ἀποκαλεῖ τὴν ἀληθινὴ Ἐκκλησία ὀρθόδοξη ἢ κακόδοξη, ὁμόδοξη ἢ ἑτερόδοξη ἢ ὅπως ἄλλιῶς θέλει, αὐτὸ εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι **ἀδιάφορο γιὰ Αὐτήν**³⁴. Καὶ δὲν χρειάζεται νὰ πᾶμε πολὺ παλαιά, στὴν περίοδο τῶν ρωμαϊκῶν διωγμῶν, ἢ τῆς εἰκονομαχίας ἢ τῆς Τουρκοκρατίας,³⁵ ἀλλὰ στὴν πρόσφατη Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας μας, μετὰ τὸ ἐορτολογικὸ σχῆμα τοῦ 1924.

3.1 Μέχρι τὰ πρῶτα μεταπολεμικὰ χρόνια

Ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος πρ. Φλωρίνης ἀναφέρει στὸ ἔργο του «Σύντομος καὶ περιληπτικὴ περιγραφή τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ παλαιοημερο-

³² Κυριακοῦ Κυριαζόπουλου, «Ἡ ἀκίνητη...», ἔνθ. ἄνωτ.

³³ Αὐτόθι.

³⁴ Γιὰ παράδειγμα, οἱ Μονοφυσῖτες αὐτο-ἀποκαλοῦνται Ὁρθόδοξοι, ἐνῶ ἐμᾶς μᾶς θεωροῦν διφυσίτες καὶ εἴμαστε γιὰ αὐτοὺς ἑτερόδοξοι, ὅπως εἶναι καὶ αὐτοὶ γιὰ ἐμᾶς.

³⁵ Κατὰ τὴν ἐποχὴ τῶν ρωμαϊκῶν διωγμῶν ὁ Χριστιανισμὸς εἶχε χαρακτηρισθεῖ παράνομη θρησκεία (*religio illicita*), ἐπὶ Εἰκονομαχίας οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ χαρακτηρίζονταν ἀπὸ τὴν τότε «ἐπικρατοῦσα θρησκεία» καὶ τὴν αὐτοκρατορικὴ ἐξουσία ὡς «σανιδόπιστοι». Ἐπὶ Τουρκοκρατίας οἱ Χριστιανοὶ Ρωμιοὶ χαρακτηρίζοντας ἄπιστοι «γκιαούρηδες» ἀπὸ τὴν τότε «ἐπικρατοῦσα θρησκεία» καὶ κοσμικὴ ἐξουσία.

λογιτικοῦ ζητήματος»³⁶, ὅτι οἱ Γ.Ο.Χ. κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη μετὰ τὸ σχῆμα τοῦ 1924 (ἄγνωστο γιὰ πόσο χρονικὸ διάστημα ἀλλὰ πάντως μέχρι τουλάχιστον καὶ τὸ 1935) περιλαμβάνονταν στὸ **Τμῆμα ἑτεροδόξων** τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων, διότι εἶχαν θεωρηθεῖ σχισματικοί. Ὁ Ἅγιος δὲν φαίνεται νὰ φρικιά, ὅπως οἱ σημερινοὶ ἑτεροπροσδιοριστές. Γνωρίζει ἄλλωστε ὅτι τὸ πῶς χαρακτηρίζουν τὴν ἀληθινὴ Ἐκκλησία οἱ ἐκτὸς Ἐκκλησίας παράγοντες (ὅπως εἶναι οἱ ἐκάστοτε Κυβερνήσεις) δὲν ἀπασχολεῖ τὴν Ἐκκλησία, ἀλλὰ ἐπιπλέον χρησιμοποιεῖ ἀκριβῶς αὐτὴν τὴν ὑπαγωγή γιὰ νὰ ἀποδείξη, ὅτι ἡ κρατοῦσα Ἐκκλησία καμμία δικαιοδοσία καὶ δοσιδικία δὲν μπορεῖ νὰ ἀσκήσῃ ἐπὶ τῶν Γ.Ο.Χ.:

“Ὡστε καὶ αὐτὸς ὁ Κανονολόγος τῆς Κρατοῦσης Ἐκκλησίας ὁμολογεῖ, ὅτι ἡ παραδοχὴ τοῦ Γρηγοριανοῦ ἀποιελεῖ λόγον Σχίσματος, ὁ δὲ διΐσχυρισμός του, ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν ἔλαβε τὸ Γρηγοριανόν ἀλλὰ διώρθωσε τὸ Ἰουλιανόν, σερεῖται παντός λογικοῦ καὶ Κανονικοῦ ἐρείσματος ὡς ἐκ τῶν πρόσθεν περιπράνως ἀπεδείχθη. Τούτου ἔνεκα καὶ τὸ δευτεροβάθμιον πνευματικόν Δικαστήριον τῆς Κρατοῦσης Ἐκκλησίας ἐστήριξε τὴν καθαίρεσιν τῶν Ἐπισκόπων Κυκλάδων, Μεγαρίδος καὶ Διαυλείας καὶ εἰς τὸν λόγον ὅτι οὗτοι προσεχώρησαν εἰς τὸ Σχῆμα τῶν Παλ/γιτῶν, εἰς δὲ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Θρησκευμάτων οἱ παλ/γῖται περιλαμβάνονται εἰς τὸ Τμῆμα τῶν ἑτεροδόξων ὡς Σχισματικῶν! Συνεπῶς ἡ Κρατοῦσα Ἐκκλησία οὐδεμίαν δικαιοδοσίαν καὶ δοσιδοκίαν δύναται νὰ ἀσκήσῃ ἐπὶ τῶν Παλ/τῶν, οἵτινες γραπτῶς καὶ προφορικῶς διέκοψαν πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν ἐπικοινωνίαν μετ’ Αὐτῆς.

Προφανῶς ἀργότερα ἡ νεοσημερολογικὴ ἐκκλησία ἀντιληφθεῖσα ἀκριβῶς αὐτὴν τὴν λεπτομέρεια, προτίμησε νὰ υἱοθετήσῃ τὴν τακτικὴ νὰ μὴ θεωρῇ τὴν Ἐκκλησία μας οὔτε σχισματικὴ, οὔτε αίρετικὴ, ὄχι ἀπὸ ὑπερβάλλουσα ...ἀγάπη πρὸς ἐμᾶς, ἀλλὰ γιὰ νὰ μᾶς χαρακτηρίζει «ἀπείθαρχα τέκνα τῆς» καὶ συνεπῶς νὰ διεκδικῇ «δικαιοδοσία καὶ δοσιδικία» ἐπάνω μας. Αὐτὸ τὸ ἀποκαλύπτει κυνικῶς καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς καινοτόμου ἐκκλησίας Χριστόδουλος Παρασκευαΐδης στὴν διδακτορικὴ του διατριβή, ὅπως θὰ δοῦμε πιὸ κάτω.

3.2 Ἀπὸ τὰ πρῶτα μεταπολεμικὰ χρόνια μέχρι τὴν μεταπολίτευση

Τώρα, ἀναφερόμενοι στὰ ἱστορικὰ γεγονότα, διαπιστώνουμε ὅτι ἡ ἀλλαγὴ τῆς θεωρήσεως τῶν ΓΟΧ ὄχι πλέον ὡς σχισματικῶν, ἀλλὰ ὡς «ἀτάκτων τέκνων τῆς ἐπικρατοῦσης θρησκείας» (ὅποτε λογικὰ πρέπει νὰ

³⁶ Ἀγ. Χρυσόστομου Καβουρίδου, πρ. Φλωρίνης, Ἄπαντα, τ. Β' ..., ἔνθ. ἀνωτ., σελ. 453.

τοποθετηθῆ και ἡ μετάθεσις τῆς ἐποπτείας αὐτῶν ἀπὸ τὸ τμήμα ἑτεροδόξων σὲ αὐτὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως) τοποθετεῖται μετὰ τὴν λήξιν τοῦ Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Αὐτὸ ἐγένε ὄχι ἐπειδὴ ἡ κρατοῦσα Ἐκκλησία ἢ τὸ ἑλληνικὸ Κράτος ξαφνικὰ ἀποφάσισαν νὰ κολακεύσουν τοὺς ΓΟΧ ἀναγνωρίζοντας τὴν Ὁρθοδοξία τους, ἀλλὰ γιὰ νὰ δικαιολογηθοῦν οἱ διωγμοὶ ποὺ ξεκίνησαν τὸ 1951.

Κατὰ τὸ Α΄ Πανελλήνιο Συνέδριον τῶν ΓΟΧ (1947) παρέστησαν και ἀρκετοὶ Βουλευτές, ἐκλεγόμενοι σὲ περιφέρειαι ὅπου οἱ ΓΟΧ εἶχαν ἰσχυρὴ παρουσία, μετὰξὺ αὐτῶν και ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς Κλεάνθης Θεοφανόπουλος³⁷. Ὅταν κατὰ τὸ ἐπόμενο ἔτος ἄρχισε νὰ συζητεῖται στὴν Βουλὴ ἡ ἀναθεώρηση τοῦ Συντάγματος, ὁ Βουλευτὴς Ν. Μπακόπουλος κατέθεσε πρόταση γιὰ τὴν προσθήκη μιᾶς ἐρμηνευτικῆς διατάξεως στὸ τέλος τοῦ 2^{ου} ἄρθρου τοῦ τότε Συντάγματος περὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως, μὲ τὴν ὁποίαν δηλωνόταν ὅτι στὸν ὄρο «θρησκευτικὴ συνείδησις» και στὴ συνακόλουθη ἐλεύθερὴ τῆς ἔκφραση συμπεριλαμβανόταν «και τὸ θρησκεύεσθαι κατὰ τὸ παλαιὸν ἑορτολόγιον». Ἡ πρόταση ὑποστηρίχθηκε και ἀπὸ ἄλλους βουλευτές, συμπεριλαμβανομένου και τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Βουλῆς Θεοφανόπουλου³⁸. Τὸ ζήτημα μετὰξὺ τῶν νομικῶν κύκλων τῆς ἐποχῆς ἦταν ἂν ἡ κίνηση τῶν παλαιοημερολογιτῶν εἶναι κάτι τὸ διαφορετικὸ ἀπὸ τὴν ἐπίσημη ἐκκλησία. Ἄν, δηλαδή ὑπῆρχε σχίσμα μετὰξὺ τῶν νεοημερολογιτῶν και παλαιοημερολογιτῶν. Ἡ θέση ἡμῶν τῶν ΓΟΧ ἦταν ὅτι ὄντως εἶχε δημιουργηθεῖ σχίσμα (ἀπὸ τοὺς νεοημερολογίτες). Ἡ θέση τῶν νεοημερολογιτῶν μέχρι τότε ἦταν ὅτι ἐπίσης ὑπῆρχε σχίσμα, ἀλλὰ αὐτοὶ θεωροῦσαν ἐμᾶς ὡς σχισματικούς, γιὰ αὐτὸ και τὸ Ὑπουργεῖο Θρησκευμάτων ἀσκοῦσε ἐποπτεία ἐπὶ τῶν ΓΟΧ μέσῳ τοῦ τμήματος ἑτεροδόξων, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος πρ. Φλωρίνης.

Ὅπως ἀναφέρει σὲ σχετικὴ του πραγματεία ὁ Καθηγητὴς κ. Δημήτριος Μαλέσης:

Το θέμα, αν οι παλαιοημερολογίτες είναι σχισματικοί ἢ ὄχι, απασχόλησε ἐκείνη τὴν περίοδο νομικούς και θεολόγους και εἶχε σημασία, διότι, αν εθεωροῦντο σχισματικοί, θα ἔπρεπε νὰ προβλεφθεῖ συνταγματικὴ κατοχύρωση, αν οχι, ὀφείλε το κράτος νὰ λάβει ἐναντίον τους κατασταλτικὰ μέσα, ὅπως ζητούσε ἡ ἐπίσημη Ἐκκλησία. Ἀπὸ τις σχετικὲς γνωματεύσεις ξεχωρίζουν ἐκείνες τῶν Χ. Ανδρούτσου, Λ. Γιδόπουλου και Α. Βαμβέτσου, που τάσσονταν υπέρ τῆς συνταγματικῆς προστασίας των Γ.Ο.Χ., γνωμάτευση ποὺ νιοθέτησαν μέσῳ τῶν ἐντύπων τους οι παλαιοημερολογίτες και ἡ ἀντίθετη, των Γ. Ράμμου, Χ. Σγουρίτσα

³⁷ Δημητρίου Μαλέση, «τὸ παλαιοημερολογικὸ (1924-1952): Ὅψεις τῆς πολιτικῆς και πολιτισμικῆς σύγκρουσης στὸ Μεσοπόλεμο και στὴ Μεταπολεμικὴ περίοδο», στὸ Μνήμων, τ.22, ἔκδ. Ἐταιρείας Μελέτης τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ, Ἀθήνα 2000, σελ. 147.

³⁸ Αὐτόθι, σελ. 148.

και Κ. Τσάτσου, την οποία ενστερνίσθηκε η Εκκλησία³⁹, και θεωρούσε ότι «αι θρησκευτικαί ενώσεις των παλαιοημερολογιτών είναι παράνομοι»⁴⁰

Ο Άγιος Χρυσόστομος πρ. Φλωρίνης στο έργο του «Κρίσεις ἐπὶ τῆς γνώμης τῆς ἐπὶ τοῦ Συντάγματος Αναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τοῦ ἡμερολογιακοῦ ζητήματος»⁴¹ περιγράφει τὴν διάσταση τῶν νομικῶν ἀπόψεων τῶν Βουλευτῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ὡς ἑξῆς:

Ἐντεῦθεν προῆλθον κατὰ τὴν συζήτησιν αἱ διχογνωμίαι καὶ διαφωνίαι μεταξὺ τῶν Μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, τῶν μὲν θεωρησάντων τὸ ζήτημα τοῦ ἡμερολογίου, ὡς ζήτημα Διοικητικὸν καὶ πειθαρχικόν, τῶν δὲ ὡς ζήτημα θρησκευτικῆς συνειδήσεως ἔστω καὶ πεπλανημένης.

Τοῦτου ἔνεκα οἱ μὲν πρῶτοι, οἵτινες ἐξέλαβον τὸ ζήτημα τοῦτο ὡς ζήτημα τάξεως καὶ πειθαρχίας, ἐχαρακτήρισαν τοὺς παλαιοημερολογίτας ὡς ταραξίας καὶ ἐπαναστάτας κατὰ τῆς Κρατούσης Ἐκκλησίας καὶ ὡς τοιοῦτους ἔκριναν ἀναξίους νὰ προστατευθῶσιν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, οἱ δὲ δεῦτεροι διΐσχυρισθέντες ὅτι τὰ ἐλατήρια τῶν παλαιοημερολογιτῶν εἶνε καθαρῶς θρησκευτικὰ καὶ ἐκκλησιαστικά, ἀπορρέοντα ἐκ τῆς εὐθιξίας τῆς ὀρθοδόξου συνειδήσεως αὐτῶν, ἔκριναν τούτους ὡς ὑπεράγαν θρήσκους καὶ συνεπῶς ἀξίους νὰ τύχωσιν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος πλήρους ἐλευθερίας καὶ προστασίας εἰς τὴν ἄσκησιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων ἐν τοῖς ἰδίους αὐτῶν ναοῖς καὶ δι' ἰδίων λειτουργῶν, δικαιώματος οὐτινος ἀπολαύουσιν ἅπασαι αἱ θρησκευτικαὶ δοξασίαι καὶ λατρεῖαι ἐν τῷ Κράτει τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως οὔσης ἀπαραβιάστου⁴².

Ο Άγιος Ἱεράρχης τῆς Ἐκκλησίας μας Χρυσόστομος ἀγωνίσθηκε πολὺ γιὰ τὴν ἀναγνώριση τῆς Ἐκκλησίας μας ὡς ἀνεξάρτητης ἀπὸ τὴν σχισματικὴ νεοημερολογιτικὴ καὶ τὴν συνταγματικὴ της προστασία. Μπορεῖ κανεὶς νὰ μελετήσῃ τὰ ἐκτενῆ ὑπομνήματα, ἐπιστολὲς καὶ ἀρθρογραφήματά του ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ὅπως:

«Ἐπίκλημα πρὸς τὴν Δ' Αναθεωρητικὴ βουλὴν τῶν Ἑλλήνων, περὶ τῆς σημασίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου ἀπὸ Ἐθνικῆς ἀπόψεως»⁴³.

«Ἐπίκλημα τῆς Ἱεραρχίας τῶν Γνησίων Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν πρὸς τὴν Α. Ἐξοχότητα τὸν Ὑπουργὸν τῶν Θρησκευμάτων καὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας»⁴⁴.

³⁹ Ο κ. Καθηγητὴς δὲν ἀνήκει στὴν Ἐκκλησία τῶν ΓΟΧ καὶ ὀνομάζει «Ἐκκλησία» τὴν νεοημερολογιτικὴν.

⁴⁰ Αὐτόθι.

⁴¹ Ἀγ. Χρυσοστόμου Καβουρίδου, πρ. Φλωρίνης, Ἄπαντα, τ. Β' ..., ἔνθ. ἀνωτ., σελ. 103-111.

⁴² Αὐτόθι, σσ. 103-104.

⁴³ Αὐτόθι, σσ. 114-122.

⁴⁴ Αὐτόθι, σσ. 139-152.

«Κρίσεις ἐπὶ τῶν τροπολογιῶν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1 καὶ 2 τοῦ Σχεδίου Συντάγματος τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος τοῦ κ. Τσάτσου Βουλευτοῦ Ἀθηνῶν»⁴⁵.

«ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ εἰς τὴν διατριβὴν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λαρίσης κ.κ. Δωροθέου Κοτταρᾶ περὶ τοῦ Παλαιοημερολογιτικοῦ κινήματος»⁴⁶.

Ἐμεῖς θὰ ἀρκεσθοῦμε σὲ ἓνα μικρὸ μόνον ἀπόσπασμα τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Ἁγίου πρὸς τὸν πολέμιό τῆς Ἐκκλησίας μας Κωνσταντῖνον Τσάτσον:

Ὡς ἐπισφράγισμα τῶν λεγομένων μου θέτω εἰς τὸν σοβαρὸν ἐπιτιμητὴν ἡμῶν τὸ ἐξῆς ἐρώτημα.

*Ἄν παραδεχθῶμεν ὅτι, κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ ὁ παλαιοημερολογισμὸς δὲν ἀποτελεῖ **θρησκείαν ἀνεξάρτητον τῆς κρατούσης Ὀρθοδόξου θρησκείας**, ἀλλὰ μίαν παραφνάδαυ τῆς πεπλανημένης, ἐρωτῶμεν αὐτὸν ποίαν θέσιν ἔχει ἢ θρησκευτικὴ αὐτὴ παραφνάς ἀπέναντι τῆς ἐλευθερίας τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως τοῦ Συντάγματος; Καὶ ἀφοῦ ἢ Διοικ. Ἱεραρχία δὲν ἠδυνήθη νὰ πείσῃ αὐτὴν διὰ λόγου καὶ διαφωτιστικῆς διδασκαλίας περὶ τῆς πλάνης αὐτῆς, ὅταν Αὕτη καὶ ἢ Πολιτεία ἐπιχειρήσῃ καὶ πάλιν διὰ τῆς βίας καὶ τῶν βαναύσων τυραννικῶν μέτρων νὰ στραγγαλίσῃ τὴν θρησκευτικὴν συνείδησιν τῶν παλαιοημερολογιτῶν, ὡς ἔπραξαν καὶ εἰς τὸ παρελθόν, ποία θὰ εἶναι ἢ θέσις τῆς Ἐκκλησίας, ἣτις θὰ ὑπενθυμίξῃ τοὺς ἀπαισίους χρόνους τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως καὶ τῆς Πολιτείας, ἣτις θὰ μᾶς ἐπαναφέρῃ εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Νέρωνος καὶ τοῦ Διοκλητιανοῦ ἀπέναντι τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος*⁴⁷.

Ὁ ἀγῶνας ἦταν ἄνισος. Ἄν καὶ ἀρχικῶς εἶχαν ὑπερισχύσει τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὲρ τῆς τροποποιήσεως καὶ ἄρα ὑπὲρ τῆς προστασίας τῶν ΓΟΧ ἀπὸ τὸ Σύνταγμα καὶ εἶχε ἐγκριθεῖ ἢ ἔνταξίς τῆς τροποποιήσεως στὸ σχέδιό τοῦ Συντάγματος, τελικῶς δὲν πέρασε στὴν τελικὴ μορφή τοῦ συντάγματος ποὺ ἐγκρίθηκε τὸ 1952, διότι ἐντωμεταξὺ κινήτοποιήθηκε ὅλος ὁ μηχανισμὸς τῆς «ἐπικρατοῦσης θρησκείας».

Ἀμέσως ὁ τότε Ἀρχιεπίσκοπος τῆς νεοημερολογικῆς ἐκκλησίας Δαμασκηνὸς συνεκάλεσε ἐκτάκτως σύνοδο Ἱεραρχίας γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ μεγάλου ...κινδύνου. Ἀξίζει κανεὶς νὰ διαβάσῃ τὴν περιγραφὴ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῶν νεοημερολογιτῶν Χριστοδούλου (ὁ ὁποῖος μόνον γιὰ μεροληψία ὑπὲρ τῶν παλαιοημερολογιτῶν δὲν μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῇ) γιὰ τὰ γεγονότα τῆς ἐποχῆς. Ἐκεῖ περιγράφεται ἢ ἐπείγουσα σύγκλησις τῆς Ἱεραρχίας τῆς «Ἐπικρατούσας Θρησκείας» γιὰ νὰ ματαιώσῃ τὴν συνταγματικὴ κατοχύρωση τῆς Ἐκκλησίας μας μὲ τὸ σκεπτικὸ ὅτι:

⁴⁵ Αὐτόθι, σσ. 169-182.

⁴⁶ Αὐτόθι, σσ. 363-376.

⁴⁷ Αὐτόθι, σ. 180.

«ο παλαιοημερολογισμός δεν είναι ούτε αίρεσις, ούτε σχίσμα, και οι ακολουθούντες δεν είναι ούτε αιρετικοί, ως διαφωνούντες προς το δόγμα, ούτε σχισματικοί ως διαφωνούντες εις την διοίκησιν ούτε εκηρύχθησαν τοιούτοι ούτε και επισήμως απεσχίσθησαν από της εις ην εξακολουθούσιν ανήκοντες Ορθοδόξου Εκκλησίας. Κατά την άποψιν ταύτην οι παλαιοημερολογίται διαφωνούσιν εις το ζήτημα του εορτολογίου, όπερ εισήχθη δι' αποφάσεως της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ελλάδος, κανονικώς ληφθείσης. Συνεπώς παλαιοημερολογισμός σημαίνει επανάστασιν εντός των κόλπων της Εκκλησίας ταύτης, διότι οι ακολουθούντες το παλαιόν εορτολόγιον δεν πειθαρχούσι προς την τοιαύτην κανονικήν απόφασιν της Εκκλησίας αυτών⁴⁸». (βλ. κείμε. Δ' Παραρτήματος).

Τò άποτέλεσμα ήταν λοιπόν νά μὴν άναγνωρισθῆ ἡ Ἐκκλησία τῶν Γ.Ο.Χ. καί νά μὴν ἐπιτραπῆ ἡ νόμιμή της ὕπαρξη. Ἀπεναντίας, θεωρήθηκε ὡς άνταρσία κατά τῆς ἐπίσημης ἐκκλησίας καί δώθηκε τὸ ἔναυσμα γιὰ τὸν μεγάλο διωγμὸ πού ἄρχισε μὲ τὴν Πράξη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀριθμ. 45/3-1-1951. Οἱ διωγμοὶ ἀτόνισαν κατά τὰ ἐπόμενα χρόνια καί μάλιστα μετὰ τὴν ἐκδημία τοῦ νεοημερολογίτου Ἀρχιεπισκόπου Σπυριδῶνος Βλάχου, ἀλλὰ δὲν ἐξαλείφθηκαν ἐντελῶς.

Ἀργότερα σὲ Ὑπόμνημα τοῦ Δ.Σ. τῆς Π.Θ.Ε.Ο.Κ. πρὸς τὴν Κυβέρνηση (καί μάλιστα τοῦ Γεωργίου Παπαδοπούλου), ὅταν ἐπεχείρησε ἡ νεοημερολογητικὴ ἐκκλησία νά διαλύσῃ τὰ Μοναστήρια μας καί νά τὰ οἰκειοποιηθῆ, ἀναφέρονται μετὰξὺ τῶν ἄλλων καί τὰ ἐξῆς:

«Τρέφομεν τὴν ἀκράδαντον πεποίθησιν, ὅτι θὰ ἀπαγορεύσῃ εἰς τὴν ἐκδηλωθεῖσαν διὰ τοῦ νέου νομοσχεδίου δίωξιν καί θὰ διατάξῃ τὴν διαγραφὴν τῶν ἀντισυνταγματικῶν καί ἀντικανονικῶν ὡς ἀνωτέρω διατάξεων. Ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν παρακαλεῖ τὴν Ἐθνικὴν Κυβέρνησιν, ὅπως συμφώνως πρὸς τὴν παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ νέου Συντάγματος, ὑποβάλλῃ τοὺς λειτουργοὺς ἡμῶν ὡς καί ὀλόκληρον τὴν Ἐκκλησίαν μας εἰς Κρατικὴν ἐπιτήρησιν, ὀρίζουσα τὰ Κρατικὰ ὄργανα τοῦ ἐλέγχου καί τῆς ἐπιτηρήσεως. Οἴκοθεν νοεῖται, ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτρεπτόν νά ὑποβληθῆ ἡ Ἐκκλησία μας εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τῆς κρατούσης Ἐκκλησίας, ρητῶς ἀπαγορευομένου τούτου, διότι τὸ Σύνταγμα ἀπαιτεῖ «Κρατικὴν Ἐπιτήρησιν» οἷαν εἰς τοὺς «λειτουργοὺς τῆς κρατούσης» καί οὐχὶ ἄλλου τινὸς ὀργάνου»⁴⁹.

⁴⁸ Χριστοδούλου Κ. Παρασκευαΐδη, «Προβολὴ ἀξιώσεως τῶν παλαιοημερολογιτῶν πρὸς συνταγματικὴν κατοχύρωσιν τῆς ἐλευθερίας τῆς λατρείας ἐν τῷ Κράτει. Τὸ πρόβλημα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας», στὸ Ἱστορικὴ καί κανονικὴ Θεώρησις τοῦ παλαιοημερολογιτικοῦ ζητήματος κατά τε τὴν γένεσιν καί τὴν ἐξέλιξιν αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι, ἐκδ. Χρυσοπηγῆ, Ἀθήναι, 1982, διαθέσιμο καί στὸ http://www.myriobiblos.gr/books/book1/kef5_per3_fas1_meros1.htm#498_top (ἡμ/νία τελ. προσβάσεως 08-12-2018).

⁴⁹ Π.Θ.Ε.Ο.Κ., Ὑπόμνημα πρὸς τὴν Α. Ἐ. Κον Πρόεδρον τῆς ἐπαναστατικῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως κ. Γεώργιον Παπαδόπουλον, ἄ.χ., φ. 4 σ. 2 διαθέσιμο στὸ <https://ecclesiagoc.gr/images/stories/pdfs/ΥpomnPtHeok.pdf> (ἡμ/νία τελ. προσβάσεως 12-12-2018).

Στὸ ἴδιο πνεῦμα κινεῖται καὶ τὸ ἀντίστοιχο Ὑπόμνημα τῆς Ἐκκλησίας μας πρὸς τὴν ἴδια Κυβέρνηση, τὸ ὁποῖο ὑπογράφει ὁ Μακαριστὸς Ἀρχιεπίσκοπος Αὐξέντιος καὶ τὸ ὁποῖο καταλήγει (οἱ ἐμφάσεις μὲ κεφαλαῖα ὑπάρχουν στὸ πρωτότυπο):

«(...)ΑΙΤΟΥΜΕΘΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Πρὸς ἀποφυγὴν ἀδικίας καὶ τὴν νομικὴ κατοχύρωσιν τῶν ἀναφαιρέτων δικαιωμάτων ἡμῶν ὡς Ἑλλήνων πολιτῶν.

Εἶναι ἀνεπίτρεπτος ἡ ὑποβολὴ τῆς Ἐκκλησίας, τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ τῶν Ἡσυχαστηρίων ἡμῶν εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τῆς Κρατοῦσης Ἐκκλησίας, διότι τὸ Σύνταγμα ἀπαιτεῖ «Κρατικὴν ἐπιτήρησιν», οἷαν τῶν κρατικῶν λειτουργῶν ΚΑΙ ΜΟΝΟΝ ΚΡΑΤΙΚΗΝ.

Μετ' εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων

Χριστιανῶν τῆς Ἑλλάδος

ΑΥΞΕΝΤΙΟΣ»⁵⁰.

Ἡ Ἐκκλησία μας λοιπὸν ποτὲ δὲν εἶχε πρόβλημα μὲ τὴν νόμιμη ἐπιτήρηση ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, ἀλλὰ ἀσφαλῶς ποτὲ δὲν ἤθελε ἡ ἐπιτήρηση αὐτὴ νὰ γινόταν ἀπὸ τὰ ὄργανα τῆς Κρατικῆς Ἐκκλησίας.

3.3 Ἀπὸ τὴν μεταπολίτευση καὶ ἔπειτα

Κατὰ τὴν μεταπολίτευση καὶ τὴν συζήτηση γιὰ τὸ νέο Σύνταγμα τὸ ἔτος 1975, ἔγινε πάλι προσπάθεια συνταγματικῆς κατοχύρωσεως τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ. μέσῳ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου περὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως, ὅπως καὶ τὸ ἔτος 1948, ἡ ὁποία ὅμως καὶ πάλι ἀπέτυχε, ἀλλὰ τουλάχιστον ἀπέδωσε ὡς καρπὸ νὰ συμπεριληφθεῖ στὰ πρακτικὰ ἢ γνωστὴ πλέον δήλωσι τοῦ Ὑφυπουργοῦ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Καραπιπέρη: «οἱ οὕτως αὐτοαποκαλούμενοι Γνήσιοι Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ Παλαισημερολογῖται δύνανται νὰ τελοῦν ἀκωλύτως τὰ λατρευτικὰ των καθήκοντα»⁵¹.

Αὐτὸ τὸ γεγονός δημιούργησε τὸ ἐξῆς ἰδιόμορφο νομικὸ καθεστῶς γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας: ἔκτοτε γίνεται μὲν παραδεκτὸ ἀπὸ τὸν νομικὸ κόσμον τῆς χώρας μας, ὅτι οἱ ΓΟΧ δὲν εἶναι οὔτε ἑτερόδοξοι οὔτε ἑτερόθρησκοι, ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἀναγνωρίζεται καὶ ὡς ἰδιαίτερη θρησκευτικὴ κοινότητα ποὺ ἐκφεύγει ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς νεοσημερολογικῆς ἐκκλησίας. Τὰ δικαστήρια ἐκδίδουν συχνότερα εὐνοϊκὲς ἀποφάσεις γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας καὶ τὰ Ὑπουργεῖα ἐκδίδουν κάποιες εὐνοϊκὲς ἐγκυκλίους γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας.

⁵⁰ «Ἡ Φωνὴ τῆς Ὁρθοδοξίας», ἀρ. τεύχους 652-653, τῆς 15-8-1972, σ. 5.

⁵¹ «Ἡ ἀπόπειρα Συνταγματικῆς κατοχύρωσεως τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ. τὸ ἔτος 1975», διαθέσιμο στο <https://ecclesiagoc.gr/index.php/ενημερωση/ἄρθρα/ιστορικά/1318-ἡ-ἀπόπειρα-συνταγματικῆς-κατοχύρωσεως-τῆς-ἐκκλησίας-τῶν-γ-ο-χ-τὸ-ἔτος-1975> (ἡμ/νία τελ. προσβάσεως 12-12-2018).

Στὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων τὴν κρατικὴ ἐποπτεία ἐπὶ τῶν ΓΟΧ ἀσκοῦσε ἀπὸ τὰ μεταπολεμικὰ χρόνια μέχρι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ἢ Διεύθυνση (ἢ τμῆμα, ἀνάλογα μὲ τὸ ἐκάστοτε ὀργανόγραμμα τοῦ Ὑπουργείου) Ἐκκλησιαστικῆς Διοικήσεως, δίχως ὅμως νὰ θεωροῦνται οἱ ΓΟΧ ὡς ὑπαγόμενοι στὴν κανονικὴ δικαιοδοσία τῆς κρατοῦσης ἐκκλησίας.

Σήμερα, ἔπειτα ἀπὸ τὶς τελευταῖες ἀνακατάξεις στὶς ὑπηρεσίες τῶν Ὑπουργείων, στὴν Γενικὴ Γραμματεία Θρησκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, Ἐρεῦνης καὶ Θρησκευμάτων (ΥΠΕΘ), ὑπάγονται δύο διευθύνσεις: ἡ τῆς Θρησκευτικῆς Διοικήσεως καὶ ἡ τῆς Θρησκευτικῆς Ἐκπαίδευσως καὶ Διαθρησκευτικῶν Σχέσεων. Στὴν Διεύθυνση Θρησκευτικῆς Διοικήσεως ὑπάγονται τρία τμῆματα: α. Ἐκκλ. Διοικήσεως, β. Ἐτεροδόξων - ἑτεροθρήσκων καὶ γ. Μουσουλμανικῶν ὑποθέσεων. Ὁ κ. Κυριαζόπουλος διαμαρτύρεται διότι «τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας δὲν ἔχει ἰδρύσει, στὴ Διεύθυνση Θρησκευτικῆς Διοίκησης, ἓνα τρίτο τμῆμα γιὰ τὴν ἐνιστάμενη ἢ διίστάμενη Ἐκκλησία ΓΟΧ»⁵².

Καὶ ἐμεῖς ἐρωτοῦμε, γιατί θὰ ἔπρεπε;

Κατ' ἀρχὴν δὲν μᾶς ἀφορᾷ ἐμᾶς τὸ πῶς θὰ ὀργανώσῃ τις ὑπηρεσίες του τὸ κάθε Ὑπουργεῖο. Θεωρητικῶς ἀκολουθεῖ τις γενικὲς ἀρχὲς διοικήσεως, οἱ ὁποῖες ἀναφέρονται στὸν τρόπο τμηματοποιήσεως καὶ ἐκχωρήσεως ἀρμοδιοτήτων κάθε ὀργανισμοῦ καὶ συνήθως ἢ δημιουργία, κατάργηση ἢ συγχώνευση τμημάτων, σχετίζεται κυρίως μὲ τὸν φόρτο ἐργασίας τοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ. Ἡ κρατοῦσα Ἐκκλησία, ἀπασχολοῦσε πάντοτε σὲ μεγάλο βαθμὸ τις ὑπηρεσίες τοῦ ΥΠΕΘ καθὼς πρέπει νὰ προετοιμάζει συνεχῶς Προεδρικὰ Διατάγματα γιὰ νὰ καλύπτονται οἱ ἀποφάσεις τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὀργάνων τῆς καὶ πάντοτε εἶχε δικό της τμῆμα καὶ παλαιότερα δική της διεύθυνση (Ἐκκλησιαστικῆς Διοικήσεως). Ἄν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας, λόγω τῆς παρουσίας πολλῶν μωαμεθανῶν λαθρομεταναστῶν στὴν Πατρίδα μας, οἱ «μουσουλμανικὲς» ὑποθέσεις παρέχουν αὐξημένο φόρτο ἐργασίας στὸ Ὑπουργεῖο Θρησκευμάτων, δικαιολογεῖται ἢ σύσταση ἐιδικοῦ τμήματος γιὰ τὴν περίπτωσή τους.

Ἐμεῖς δὲν παρέχουμε τόσο φόρτο ἐργασίας στὸ ΥΠΕΘ καὶ οὔτε θέλουμε νὰ παρέχουμε, ὅποτε γιὰ τὴν λίγη ἐργασία πού ἔχει τὸ Ὑπουργεῖο μὲ τοὺς ΓΟΧ ἀπασχολεῖται ἀπ' εὐθείας ἢ Διεύθυνση Θρησκευτικῆς Διοικήσεως καὶ ὄχι κάποιο ἀπὸ τὰ τμῆματα.

Γράφει πάλι ὁ κ. Κυριαζόπουλος: «ενώ ἔχει ἰδρύσει τὸ Τμῆμα Γ' Μουσουλμανικῶν Ὑποθέσεων καὶ διατηρεῖ τὸ Τμῆμα Α' Ἐκκλησιαστικῆς Διοίκησης καὶ τὸ Τμῆμα Β' Ἐτεροδόξων καὶ Ἐτεροθρήσκων. Αφού ἡ ἀναγνωριζόμενη ἀπὸ τὸ Κράτος ὡς επικρατοῦσα Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία στὴν Ελλάδα, ιδίως ἡ νεοημερολογητικὴ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸ νεοημερολογητικὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, ὑπάγεται στὸ Τμῆμα Α'

⁵² Κυριακοῦ Κυριαζόπουλου, *Γνωμοδότηση περὶ τοῦ Νόμου 4301...ἐνθ. ἀν.*, σελ. 5.

Εκκλησιαστική Διοίκηση, έπεται εξ αντιδιαστολής ότι η Εκκλησία ΓΟΧ υπάγεται στο Τμήμα Ετεροδόξων και Αλλοθρήσκων»⁵³.

Όχι κ. Κυριαζόπουλε, δὲν ἔπεται ἐξ ἀντιδιαστολῆς αὐτὸ τὸ ὁποῖο λέγετε. Διότι δὲν βάλατε στὸν λογαριασμὸ τὴν ὑπερκείμενη ὑπηρεσία τῶν Τμημάτων, πὺ εἶναι ἡ Διεύθυνση, ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ παρακρατεῖ ὑπὲρ ἑαυτῆς κάποιες ἀρμοδιότητες καὶ νὰ διανέμει τὶς ὑπόλοιπες στὰ ὑπ' αὐτὴν Τμήματα.

Ἀλλὰ κ. Κυριαζόπουλε, δὲν μᾶς ἀναφέρετε ποῦ «ὑπάγονται» «ἐξ ἀντιδιαστολῆς», σύμφωνα μὲ τὴν δική σας λογική, οἱ λοιπὲς Μητροπόλεις ἐκτὸς τῶν τριῶν, καθὼς καὶ ὅλες οἱ λοιπὲς «Ἐκκλησίες ΓΟΧ» πὺ δὲν ἔχουν προσλάβει τὴν μορφή τῶν ΘΝΠ.

Γράφει καὶ πάλι ὁ κ. Κυριαζόπουλος: *Διότι τα τρία θρησκευτικά νομικά πρόσωπα των αντίστοιχων Μητροπόλεων ΓΟΧ αναγνωρίζονται από το Νόμο 4301/2014 και το άρθρο 58 του Π.Δ. 19/2018 ως ετερόδοξα, με τη νομική έννοια, η οποία, υπό το θεολογικό πρίσμα της αναγνωριζόμενης από το Κράτος ως επικρατούσα θρησκεία νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος, ταυτίζεται με την δογματική έννοια της αίρεσης. Το ίδιο θα συμβεῖ και με την επικείμενη σύσταση του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου της Εκκλησίας ΓΟΧ*⁵⁴.

Ποιὰ εἶναι ἡ τεκμηρίωση αὐτοῦ τοῦ ἰσχυρισμοῦ; Ποιὰ εἶναι ἡ νομική ἔννοια τοῦ ἑτερόδοξου καὶ πῶς τὴν ταυτίζει ὁ κ. Κυριαζόπουλος μὲ τὴν δογματική ἔννοια τοῦ αίρετικοῦ; Προκειμένου νὰ παρακολουθήσει κανεὶς τὸν τρόπο σκέψεως τοῦ συντάκτη τῆς γνωμοδοτήσεως ἔξαναγκάζει τὴν διάνοιά του νὰ ἐλίσσεται συνεχῶς καὶ νὰ μεταπηδᾷ ἀπὸ τὸν κλάδο τῆς νομικῆς στὸν κλάδο τῆς θεολογίας καὶ πάλι νὰ ἐπανέρχεται στὴν νομική! Πλὴν ὅμως αὐτὸ δὲν ἀποδεικνύει τοὺς ἰσχυρισμοὺς του. Καμία ἀπόδειξη δὲν φέρνει, ὁ κ. Καθηγητῆς γι' αὐτὰ πὺ λέγει⁵⁵.

Παρακάτω, στὶς σελ 5-6, ὁ κ. Κυριαζόπουλος παραθέτει λόγια τοῦ Ἁγίου Χρυσοστόμου πρ. Φλωρίνης καὶ ἀναφέρει Ἱεροὺς Κανόνες γιὰ νὰ ἀποδείξει ὅτι ἡ νεοημερολογιτικὴ ἐκκλησία εἶναι σχισματικὴ. Αὐτὸ ἔμεῖς τὸ γνωρίζουμε καὶ τὸ πιστεύουμε, ἀλλὰ ἀφοῦ τὸ παραδέχεται καὶ ὁ ἴδιος, ὀφείλει νὰ ἐνταχθῆ στὴν κανονικὴ συνέχεια τῆς Ἐκκλησίας πὺ εἶναι ἡ Ἐκκλησία τῶν ΓΟΧ. Πρόκειται γιὰ ἕνα σπάνιο σημεῖο τῆς γνωμοδοτήσεως τὸ ὁποῖο εἶναι τεκμηριωμένο. Πάντως δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ ζητούμενο ἀπὸ τὰ ἐρωτήματα τῆς γνωμοδοτήσεως.

Γράφει στὴ συνέχεια ὁ κ. Κυριαζόπουλος: *Ἀντιθέτως, οἱ λοιπὲς Μητροπόλεις ΓΟΧ οἱ ὁποῖες δὲν προώθησαν τὴ σύστασή τους ὡς θρησκευτικῶν νομικῶν προσώπων, ἐξακολουθοῦν νὰ διατηροῦν τὸ*

⁵³ Αὐτόθι.

⁵⁴ Αὐτόθι, σελ. 5.

⁵⁵ Καὶ σὲ αὐτὸ τὸ σημεῖο διαπιστώνεται ἡ χρήση τῆς ἀποδεικτικῆς μεθόδου τῆς ...λογικῆς ἀκροβασίας!

καθεστώς της «ούτε ετεροδόξης (δηλαδή αιρετικής έναντι της κρατικής νεοημερολογητικής Εκκλησίας, με τον αντίστοιχο θεολογικό όρο) ούτε ετερόθρησκης» της απόφασης 1444/1991 του Συμβουλίου της Επικρατείας⁵⁶.

Πολύ καλά λοιπόν! Ποῦ «υπάγονται»⁵⁷, λοιπόν, αυτές οι Μητροπόλεις; Σὲ ποῖο τμήμα; Αὐτὸ δὲν μᾶς τὸ ἀναφέρει ὁ κ. Καθηγητής. Γιατὶ δὲν ρώτησε τὸ Ὑπουργεῖο ποῖο Τμήμα ἢ Διεύθυνση τοῦ ΥΠΕΘ ἐποπτεύει τὶς κοινότητες καὶ Μητροπόλεις τῶν ΓΟΧ ποὺ δὲν συνέστησαν Θρησκευτικὰ Νομικὰ Πρόσωπα⁵⁸;

Γράφει παρακάτω ὁ κ. Κυριαζόπουλος ὅτι ἐπικοινωνήσε καὶ ὁ ἴδιος μὲ τὴν Διεύθυνση Θρησκευτικῆς Διοικήσεως καὶ ἔλαβε τὴν ἀπάντηση, ὅτι κατόπιν προφορικῆς ἐντολῆς τοῦ Γενικοῦ Γραμματέα Θρησκευμάτων ἢ Ἐκκλησία τῶν ΓΟΧ δὲν «υπάγεται» σὲ κάποιο ἀπὸ τὰ τρία Τμήματα, ἀλλὰ ἀπ' εὐθείας στὴν Διεύθυνση Θρησκευτικῆς Διοικήσεως, ἐν τούτοις ὅμως δηλώνει ὅτι αὐτὸ δὲν ἀληθεύει⁵⁹! (βλ. κείμε. Ε΄ Παραρτήματος).

Χαιρόμαστε ποὺ παραδέχεται ὁ κ. Κυριαζόπουλος ὅτι ἡ Διεύθυνση Θρησκευτικῆς Διοικήσεως τὸν διαψεύδει. Βέβαια, ἂν ὁ κ. Πιτταδάκης μὲ τὸν ὁποῖο συνομίλησε ὁ κ. Καθηγητής, τοῦ ἔλεγε τὸ ἀντίθετο, θὰ τὸν πίστευε. Τώρα ἐνῶ τοῦ λέγει, ὄχι αὐτὸ ποὺ θέλει ἀλλὰ τὴν ἀλήθεια, δὲν τὸν πιστεύει!

Γράφει ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Κυριαζόπουλος: *Τούτο προκύπτει τόσο ἀπὸ το νπ' αριθ. πρωτ. 39252/Θ1/8-3-2018 ἐγγραφο τοῦ προϊσταμένου τῆς Διεύθυνσης Θρησκευτικῆς Διοικήσεως πρὸς τὴ Σύνοδο ΓΟΧ (στο ὁποῖο ἐγγραφο πούθενά δὲν υποστηρίζεται ἡ απευθείας υπαγωγή τῶν ΓΟΧ στὴ Διεύθυνση Θρησκευτικῆς Διοικήσεως τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας), ὅσο καὶ ἀπὸ τὶς ἐρωταποκρίσεις τῆς ἰδίας Συνόδου ΓΟΧ ποὺ ἀναρτήθηκαν, τὴν παρελθούσα Μεγάλῃ Εβδομάδα, στὸν ιστότοπο τῆς Εκκλησίας ΓΟΧ⁶⁰.*

Καὶ ὅμως ἡ ἀπάντηση στὸ ἀντίστοιχο ἐρώτημα 4 (4. Ποῖον γραφεῖον τοῦ Ὑπουργείου σας ἀσκεῖ τὴν κατὰ τὸν νόμον ἐποπτεῖαν ἐπὶ τῶν ΓΟΧ; Τὸ Τμήμα Ἐτεροδόξων - Ἐτεροθρήσκων;) ἀναφέρει τὴν Διεύθυνση Θρησκευτικῆς Διοικήσεως. Αὐτοῦ αὐτὴ εἶναι ἀρμόδια γιὰ τὸ σύνολο τῆς θρησκευτικῆς πολιτικῆς τοῦ ΥΠΕΘ, ἂν ἀφαιρέσουμε τὶς ἀρμοδιότητες ποὺ ἔχουν ἐκχωρηθεῖ στὰ τρία τμήματα, τὶ ἀπομένουν; Οἱ ὑποθέσεις τῶν ΓΟΧ. Καὶ μάλιστα ὅλων τῶν ΓΟΧ, καὶ ὄχι μόνον ὅσων ἔχουν συστήσει ΘΝΠ. Εἰδάλλως, ἂς μᾶς πεῖ ὁ κ. Κυριαζόπουλος: οἱ μὴ ἔχοντες ΘΝΠ ΓΟΧ ἀπὸ ποῖο ἀπὸ τὰ τρία τμήματα θεωρεῖ ὅτι ἐποπτεύονται;

⁵⁶ Αὐτόθι, σελ. 7.

⁵⁷ Κακῶς χρησιμοποιεῖ τὸν ὄρο «υπάγονται» ὁ κ. Καθηγητής. Οἱ Μητροπόλεις καὶ οἱ θρησκευτικὲς κοινότητες ἐν γένει ΔΕΝ υπάγονται στὰ τμήματα καὶ τὶς Διευθύνσεις τοῦ ΥΠΕΘ. Δὲν εἶναι κρατικὲς ὑπηρεσίες. Απλῶς ἐποπτεύονται κατὰ τὸν νόμο.

⁵⁸ Διότι ἐμεῖς γνωρίζουμε καλῶς ὅτι καὶ αὐτὲς ἐποπτεύονται ἀπὸ τὴν ἴδια ὑπηρεσία, δηλαδή τὴν Διεύθυνση Θρησκευτικῆς Διοικήσεως.

⁵⁹ Αὐτόθι, σελ. 8.

⁶⁰ Αὐτόθι.

Γράφει πάλι ο κ. Κυριαζόπουλος: *Συνεπώς, δεν ισχύει ο ισχυρισμός του προϊσταμένου Θρησκευτικής Διοίκησης, καθώς και της Συνόδου ΓΟΧ, ότι η ιδιαίτερη θρησκευτική κοινότητα των ΓΟΧ εξακολουθεί να μην θεωρείται ούτε ετερόδοξη ούτε ετερόθρησκη έναντι της νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος, όπως τους είχε χαρακτηρίσει η απόφαση 1444/1991 του Συμβουλίου της Επικρατείας*⁶¹.

Φυσικά και ισχύει και είναι διατυπωμένο επίσημως και έγγραφως στο υπ' αριθ. πρωτ. 39252/Θ1/8-3-2018 έγγραφο. Έφ' όσον ο κ. Κυριαζόπουλος δέν πιστεύει την Διεύθυνση Θρησκευτικής Διοικήσεως και θεωρεί ότι ψεύδεται έγγραφως, τότε δέν έχουμε τί να ποῦμε. Άν τὸ νομίζει σοβαρῶς, ἄς κάνει μήνυση στὸν Προϊστάμενο τῆς Διευθύνσεως Θρησκευτικής Διοικήσεως γιὰ ἔκδοση ψευδοῦς πιστοποιητικοῦ. Ἄλλὰ ἂν τὸ κάνει θὰ ὑποστῆ μήνυση γιὰ ψευδῆ καταμήνυση!

Γράφει ο κ. Κυριαζόπουλος: *Διότι, κατά τον συνδυασμό του Νόμου 4301/2014 με το άρθρο 58 παρ. 4 του Π.Δ. 18/2018, τα τρία θρησκευτικά νομικά πρόσωπα – Μητροπόλεις ΓΟΧ και το υπό σύσταση εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο – Εκκλησία ΓΟΧ θεωρούνται πλέον ετερόδοξα από το Κράτος και, ως εκ τούτου, ως αιρετικά από την αναγνωριζόμενη από το Κράτος ως κρατική ή επικρατούσα θρησκεία νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος.*⁶²

Και ὅμως κ. Κυριαζόπουλε αὐτὸ δέν ισχύει: οὔτε τὸ Κράτος θεωρεῖ αίρετικούς τοὺς ΓΟΧ, οὔτε ἡ νεοημερολογιτικὴ Ἐκκλησία, γιὰ διαφορετικούς λόγους ἢ κάθε πλευρά: γιὰ ἰδιοτελεῖς λόγους ἢ δεύτερη (ὅπως προανεφέρθη), γιὰ νὰ μὴ θεωρηθῆ ὅτι μᾶς προσβάλλει τὸ πρῶτο. Ἐμεῖς ὅμως, ὡς ἡ ἀληθινὴ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἀδιαφοροῦμε, εἴτε γιὰ τὴ γνώμη τοῦ Καίσαρα, εἴτε κάθε κακόδοξης ἐκκλησίας γιὰ ἐμᾶς.

Ἀναφέρει ο κ. Κυριαζόπουλος ὅτι κατὰ τὴν ἐπικοινωνία του μὲ τὸν Προϊστάμενο τῆς Διευθύνσεως Θρησκευτικῆς Διοικήσεως ἔλαβε τὴν ἀπάντηση, ὅτι τὰ Μητρῶα Θρησκευτικῶν Λειτουργῶν καὶ Θρησκευτικῶν Νομικῶν Προσώπων τὰ χειρίζεται ἡ Διεύθυνση Μηχανογράφησης τοῦ Ὑπουργείου, κατὰ τὸ τεχνικὸ μέρος, καὶ τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν τοὺς Γ.Ο.Χ. τὰ καταχωρεῖ στὰ Μητρῶα ἢ Διεύθυνση Θρησκευτικῆς Διοικήσεως. Καὶ πάλι ο κ. Καθηγητῆς δηλώνει ὅτι δέν πιστεύει τὸν ἀνώτερο Ὑπάλληλο τοῦ Ὑπουργείου δίχως νὰ παρέχει στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα νὰ τεκμηριώνουν τὴν δυσπιστία του αὐτῆ. Ἐπιπλέον, κατηγορεῖ τὸν κ. Προϊστάμενο ὅτι «συμπλέει μὲ τὴν θέση τῆς Συνόδου τῶν ΓΟΧ»⁶³! (βλ. κείμε. ΣΤ' Παραρτήματος).

Πολύ ὀρθῶς καὶ ἀληθῶς ἀπήντησε ὁ κ. Προϊστάμενος. Ποιὰ ἀπόδειξη ἔχει ὁ κ. Κυριαζόπουλος ὅτι ὁ κ. Προϊστάμενος δέν εἶπε τὴν

⁶¹ Αὐτόθι, σελ. 8 - 9.

⁶² Αὐτόθι, σελ. 9.

⁶³ Αὐτόθι.

ἀλήθεια; Μήπως ἡ Ἐκκλησία μας ἀπέκτησε ξαφνικὰ τόση δύναμη καὶ ἐπιρροή ὥστε νὰ ἐλέγχει καὶ τὸν Κρατικὸ Μηχανισμό; Μᾶς κολακεύετε κ. Κυριαζόπουλε! Ὁ κ. Προϊστάμενος καὶ ἐμεῖς σᾶς λέγουμε τὴν ἀλήθεια. Ἀπλῶς ἐσεῖς δὲν θέλετε νὰ τὴν πιστέψετε. Ἡ ἴσως δὲν θέλετε νὰ ὁμολογήσετε ὅτι τὴν πιστεύετε, διότι τότε ἡ γνωμοδότησή σας δὲν θὰ εὐχαριστοῦσε τοὺς ἐντολεῖς σας. Ἀλλὰ μᾶλλον πρέπει νὰ ἐπικαιροποιήσετε τὶς γνώσεις σας. Διότι ἤδη αὐτὴν τὴν στιγμή μὲ τὴν ἰσχὺ τοῦ Νόμου 4559 / 2018 ἔχει γίνει τροποποίηση τοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος 18 / 2018 καὶ διὰ τοῦ ἀρθροῦ 47 τοῦ νόμου αὐτοῦ:

Στο ηλεκτρονικό μητρώο θρησκευτικῶν λειτουργῶν που τηρεῖ το Ὑπουργεῖο Παιδείας, Ἐρευνας καὶ Θρησκευμάτων δυνάμει του ἀρθροῦ 14 του ν. 4301/2014 (Α' 223) καταχωρίζονται υποχρεωτικὰ ὅλοι οἱ θρησκευτικοὶ λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης, τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων Δωδεκανήσου, τῶν Μουφτειῶν τῆς Θράκης καὶ τῶν Ἰσραηλιτικῶν Κοινοτήτων. (βλ. κείμε. Ζ' Παραρτήματος).

Βλέπετε λοιπὸν ὅτι τὸ Μητρώο Θρησκευτικῶν Λειτουργῶν δὲν περιλαμβάνει τοὺς ἑτεροδόξους καὶ τοὺς ἑτεροθρήσκους, ἀλλὰ ὅλους ἀνεξαιρέτως καὶ τοὺς νεοημερολογίτες καὶ τοὺς Γνησίους Ὀρθόδοξους Χριστιανούς. Ἦταν ἀπολύτως λογικὴ καὶ ἀναμενόμενη αὐτὴ ἡ ἐξέλιξη, διότι τὰ Ληξιαρχεῖα θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχουν μία ἔγκυρη καὶ ἐνιαία πηγή πληροφορήσεως (ὅπως καὶ οἱ πολῖτες). Συνεπῶς οὔτε ἡ συμπερίληψη στὸ μητρώο, οὔτε ὁ τρόπος ἐνημερώσεώς του συνιστοῦν λόγος χαρακτηρισμοῦ κάποιας θρησκευτικῆς κοινότητος ὡς ἑτεροδόξου ἢ ἑτεροθρήσκου, ἀφοῦ ὅλοι οἱ θρησκευτικοὶ λειτουργοὶ Ὀρθόδοξοι καὶ κακόδοξοι, ὁμόδοξοι, ἑτερόδοξοι καὶ ἀλλόδοξοι, ἀποτερισμένοι καὶ ...ἐντειχισμένοι, ἐφ' ὅσον πληροῦν τὶς προϋποθέσεις τοῦ νόμου, θὰ εἶναι ἐγγεγραμμένοι στὸν κατάλογο αὐτό, προκειμένου νὰ ἀναγνωρίζονται ἀπὸ τὸ Κράτος οἱ θρησκευτικοὶ γάμοι τοὺς ὁποίους θὰ τελοῦν.

(Συνεχίζεται)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

A.

«...Με την υποχρεωτική διακοπή κοινωνίας, οι Ορθόδοξοι πιστοί: α) ... γ) Δεν επιτρέπεται να συστήσουν παράλληλη Σύνοδο ούτε παράλληλες Μητροπόλεις, όπως εκκλησιολογικώς εσφαλμένα έπραξαν οι Παλαιοημερολογίτες. Διότι η Εκκλησία είναι Μία και γι' αυτό η Σύνοδος σε κάθε Αυτοκέφαλη είναι Μία και οι Μητροπόλεις μία σε κάθε τόπο. Όμως, τόσο η Σύνοδος όσο και οι Μητροπόλεις των δέκα (10) Αυτοκέφαλων που συμμετείχαν στο Συνέδριο της Αποστασίας των Χανίων, ελέγχονται από επισκόπους οι οποίοι δεν αποκηρύσσουν, ως Παναιρετικό, το Συνέδριο της Αποστασίας των Χανίων, δηλ. ακολουθούν την εν λόγω Παναίρεση είτε ως προς το φρόνημα είτε ως προς τον συμβιβασμό με αυτήν. δ) Επιτρέπεται να συστήσουν συνάξεις καταρτισμένων πνευματικά κληρικών, μοναχών και λαϊκών για την επίλυση των τρεχόντων πνευματικών προβλημάτων των Ομολογητών πιστών. ε) Δεν επιτρέπεται να αποκτούν επισκόπους για τη διαποίμανσή τους, όπως συμβαίνει με τους Παλαιοημερολογίτες. Διότι η εκλογή επισκόπων αποτελεί αρμοδιότητα της Συνόδου της Αυτοκέφαλης, η οποία όμως ελέγχεται από εκείνους τους επισκόπους που δεν αποκηρύσσουν, ως Παναιρετικό, το Συνέδριο της Αποστασίας της Κρήτης, δηλ. ακολουθούν την εν λόγω Παναίρεση είτε ως προς το φρόνημα είτε ως προς τον συμβιβασμό με αυτήν. στ) Επιτρέπεται να αποκτούν ιερείς και διακόνους για την πνευματική τους διακονία, οι οποίοι θα χειροτονούνται, έστω και υπερουρίως, από Ομολογητές Επισκόπους με αποστολική διαδοχή, όταν υπάρξουν...»⁶⁴.

B.

«Η Παναίρεση αυτή δεν είναι προϊόν της εποχής μας, αφού έχει ήδη καταδικαστεί:

α) από την Αγία Γραφή, και συγκεκριμένα από τον Απόστολο και Ευαγγελιστή Ιωάννη και από τον Απόστολο των Εθνών Παύλο,

β) από τους Μετα-αποστολικούς Πατέρες, και μάλιστα από τον Αγιο Ειρηναίο Λουγδούνου (σημερινής Λυών – Γαλλίας) στο έργο «Ελεγχος και Ανατροπή της Ψευδωνύμου Γνώσεως», και από τους λοιπούς Αγίους Πατέρες, επί παραδείγματι από τον Μέγα Φώτιο, στους λόγους του «περί της των Μανιχαίων Αναβλαστήσεως (Λόγοι Α' - Δ')».

Επομένως, ο Θρησκευτικός Συγκρητισμός συνιστά αίρεση κατεγνωσμένη από την Αγία Γραφή και τους Πατέρες της Εκκλησίας»⁶⁵.

Γ.

«• Διαφωνώ με αυτή την άποψη διότι αν δεν αποκτήσει νομική προσωπικότητα δηλαδή σωματείου για παράδειγμα μια κοινότητα των

⁶⁴ Κυριάκου Κυριαζόπουλου, Η διακοπή μνημοσύνου..., ένθ. άνωτ.

⁶⁵ Αυτόθι.

Γ.Ο.Χ. τότε δεν έχει αυτοδικαίως νομική προσωπικότητα: το α. 13 δεν εξασφαλίζει νομική προσωπικότητα στις κοινότητες των Γ.Ο.Χ. ούτε σε καμία άλλη θρησκευτική κοινότητα.

- Άλλη είναι η περίπτωση της καθολικής εκκλησίας Χανίων διότι αυτή είχε ιδρυθεί ήδη από τον 16ο αιώνα και έκτοτε είχε νομική προσωπικότητα μέχρι που αμφισβητήθηκε πρόσφατα από τον Αρειο Πάγο, γι' αυτό και το ευρωπαϊκό δικαστήριο ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην υπόθεσή της έκρινε ότι ουδέποτε έπαψε να έχει νομική προσωπικότητα αφού την είχε από τον 16ο αιώνα.

- άλλη η περίπτωση των Γ.Ο.Χ. διότι σ' αυτή την περίπτωση πρέπει να αποκτήσει νομική προσωπικότητα με τον αστικό κώδικα ή τώρα πια που υπάρχει ο νέος νομός για τις θρησκευτικές νομικές προσωπικότητες **οπότε μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτό το νόμο.**⁶⁶.

Δ.

«Η εν έτει 1948 επί Αρχιεπί/που Δαμασκηνού συνελθούσα «προς εξέτασιν ζωτικών ζητημάτων αφορώντων την Εκκλησίαν»(495) ΙΣΙ, σημειοί την αφετηριάν νέας τινος φάσεως εν τη ιστορία του ελληνικού παλαιοημερολογιτικού ζητήματος. Και τούτο διότι οι παλαιοημερολογίται, αναθαρρήσαντες εκ των προς αυτούς επιδαψιλευθεισών εκδουλεύσεων εκ μέρους πολιτικών και πολιτενομένων τινών, επεδίωξαν την κατοχύρωσιν της θρησκευτικής αυτών ελευθερίας διά της προσθήκης σχετικής ερμηνευτικής δηλώσεως εν τέλει του 2ου άρθρου του υπό αναθεώρησιν Συντάγματος. **Διά της εν λόγω εν σχεδίω δηλώσεως εγένετο δεκτόν ότι «εις την έννοιαν του όρου «θρησκευτικής συνειδήσεως» περιλαμβάνετο και το θρησκεύεσθαι κατά το παλαιόν εορτολόγιον».** Ως είναι ευνόητον η διάταξις αυτή, εν συνδυασμώ προς τας περί θρησκείας εν γένει και απαλλοτριώσεως της εκκλησιαστικής περιουσίας διατάξεις των άρθρων 1, 2 και 143 του νέου υπό Αναθεώρησιν Συντάγματος, απετέλεσε σοβαρόν λόγον εκτάκτου συγκλήσεως της ΙΣΙ, εν τη α' συνεδρία της οποίας (5-7-1948) ο Αρχιεπί/πος Δαμασκηνός εισηγήθη εκτενώς επί των «λόγων επειγούσης ανάγκης» οίτινες ωδήγησαν εις την σύγκλησιν ταύτης.

Τεχνολογών εκτενώς την εις τους παλαιοημερολογίτας αφορώσαν ερμηνευτικήν δήλωσιν ο Αρχιεπί/πος Δαμασκηνός, παρετήρησεν ότι: αυτή δεν υπηγορεύθη εκ λόγων ανάγκης και προς ρύθμισιν σοβούντος εκκλησιαστικού ζητήματος, και οτι δι' αυτής δημιουργείται εκ του μη όντος διαίρεσις εις τας τάξεις της Ορθοδόξου Ελληνικής Εκκλησίας, εφ' όσον η παρεχομένη εις τους παλαιοημερολογίτας προστασία δεν αποτελεί άλλο τι ει μη προστασίαν παρεχομένην εις απειθαρχούντας κληρικούς τινας και

⁶⁶ Κυριάκος Κυριαζόπουλος, «Η ακίνητη περιουσία τῶν Παλαιοημερολογιτῶν ἢ Γνησίων Ορθοδόξων Χριστιανῶν», βιντεοσκοπημένο ἀνοικτὸ μάθημα ΑΠΘ τῆς 15-09-2015, ἀπὸ τὸ 18^ο λεπτό καὶ μετὰ: <http://delos.it.auth.gr/opendelos/player?rid=c4bb7aca>

λαϊκούς στρεφόμενους κατά της διοικήσεως της Εκκλησίας και επιδιώκοντας δι' άλλους λόγους να επιβάλωσι τας αντιλήψεις αυτών. Εν συμπεράσματι παρετήρησεν ότι το ζήτημα του εορτολογίου ανάγεται εις την εσωτερικήν διοίκησιν της Εκκλησίας, ότι οι εις το παλαιόν εορτολόγιον πιστεύοντες **δεν ανήκουσιν εις θρησκείαν τινά, διάφορον της Ελληνικής Ορθοδόξου** ώστε να δύναται να τύχωσι της εκ του Συντάγματος προστασίας, αλλ' ανήκουσιν εις ομάδα, τείνουσαν εις την διασάλευσιν της εσωτερικής τάξεως και της ενότητος της επισήμου Εκκλησίας της Ελλάδος, και ότι η αναγνώρισις των παλαιοημερολογιτών εις **ιδίαν Κοινότητα, με ιδίαν διοίκησιν, ναούς και θρησκευτικήν δράσιν, θα απετέλει πράξιν αντεθνικήν, αυτόχρημα εγκληματικήν**, της οποίας τα αποτελέσματα ουδείς δύναται να προΐδη.

Το όλον θέμα προύβαλε, κατά ταύτα, από τε τυπικής-νομικής και ουσιαστικής-εκκλησιολογικής πλευράς και καθ' όλην την έκτασιν και τας προεκτάσεις αυτού, επίθετο δε το πρώτον νυν ενώπιον της Εθνικής Αντιπροσωπείας. Την σχετικήν Έκθεσιν, περιέχουσαν τας απόψεις της Εκκλησίας, συνέταξε τότε ο Μητροπολίτης Λαρίσης και είτα Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Δωρόθεος. Αύτη δε υπεβλήθη προς την Δ' Αναθεωρητικήν Βουλήν ως Υπόμνημα διαφωτιστικόν προς αποσόβησιν της συνταγματικής αναγνώρισεως των παλαιοημερολογιτών, του εισηγητού επιμείναντος ότι «ο παλαιοημερολογισμός δεν είναι ούτε αίρεσις, ούτε σχίσμα, και οι ακολουθούντες δεν είναι ούτε αιρετικοί, ως διαφωνούντες προς το δόγμα, ούτε σχισματικοί ως διαφωνούντες εις την διοίκησιν ούτε εκηρύχθησαν τοιούτοι ούτε και επισήμως απεσχίσθησαν από της εις ην εξακολουθούσιν ανήκοντες Ορθοδόξου Εκκλησίας. Κατά την άποψιν ταύτην οι παλαιοημερολογίται διαφωνούσιν εις το ζήτημα του εορτολογίου, όπερ εισήχθη δι' αποφάσεως της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ελλάδος, κανονικώς ληφθείσης. **Συνεπώς παλαιοημερολογισμός σημαίνει επανάστασιν εντός των κόλπων της Εκκλησίας ταύτης**, διότι οι ακολουθούντες το παλαιόν εορτολόγιον δεν πειθαρχούσι προς την τοιαύτην κανονικήν απόφασιν της Εκκλησίας αυτών. Μετά την παράθεσιν και ετέρων συμπληρωματικών απόψεων ο εισηγητής επεσήμανε και άλλην όψιν του ζητήματος, την εις την εκκλησ. πειθαρχίαν και τάξιν αφορώσαν, εφ' όσον πάσα ανταρσία κατά της Εκκλησίας θα ενεθαρρύνετο, πας δε δυσαρεστούμενος εκ της αντιθέτου εκβάσεως υποθέσεως αυτού ή μη επιτυχάνων ζητουμένην υπέρ αυτού παρανομίαν θα έχη το δικαίωμα, χορηγούμενον πλέον εις αυτόν αφειδώς υπό της Πολιτείας, να εγείρη πόλεμον και να βάλλη κατά της Εκκλησίας, ως οι παλ/ται.

Αι απόψεις αύται, **αίτινες σήμεραν αποτελούσι την κρατούσαν παρ' ημίν γνώμην**, εγένοντο δεκταί υπό συμπάσης της Ιεραρχίας και υπεβλήθησαν, ως ελέχθη, εν Υπομνήματι προς την Βουλήν παρ' ης και έτυχον υποστηρίξεως, **διαγραφείσης τελικώς** εκ του κειμένου της επιμάχου ερμηνευτικής δηλώσεως εν άρθρω 2 του υπό αναθεώρησιν Συντάγματος. **Ούτω**

παρήλθε και ο κίνδυνος επισήμου, και δη και συνταγματικής, αναγνωρίσεως του παλαιοημερολογιτικού κινήματος, γεγονός όπερ θα ηδύνατο να έχη δυσμενείς συνεπειάς διά την εξέλιξιν του όλου ζητήματος, εφ' όσον θα παρείχε τοις παλαιοημερολογίταις την δυνατότητα νομίμου υπάρξεως, παραλλήλως προς την επίσημον Εκκλησίαν, και δη και εν τω αυτώ Κράτει. Μία τοιαύτη λύσις θα απεμάκρυνεν οριστικώς πάσαν σκέψιν περί ενότητος εν τω σώματι της Εκκλησίας της Ελλάδος, και θα διαιώνιζε την διάστασιν»⁶⁷.

Ε.

Βέβαια η Διεύθυνση Θρησκευτικής Διοίκησης, όταν ερωτάται, και όπως εύλογα συνάγεται, προς κατευνασμό των σχετικών συνειδησιακών προβληματισμών των πιστών ΓΟΧ, απαντά – κατά πληροφορίες, αλλά και κατόπιν δικής μου επικοινωνίας - ότι, κατόπιν προφορικής εντολής του Γενικού Γραμματέα Θρησκευμάτων, η Εκκλησία ΓΟΧ δεν υπάγεται σε κανένα τμήμα της Διεύθυνσης Θρησκευτικής Διοίκησης, αλλά απευθείας στον Διευθυντή αυτής. Τούτο βεβαίως δεν αληθεύει, ούτε με βάση το Νόμο 4301/2014 ούτε με βάση το άρθρο 58 παρ. 4 του Π.Δ. 18/2018.

Τόσο η Διεύθυνση Θρησκευτικής Διοίκησης του Υπουργείου Παιδείας, όσο και η Σύνοδος ΓΟΧ, συμπλέουν στο να υποστηρίζουν εσφαλμένα ότι η Εκκλησία ΓΟΧ δήθεν υπάγεται στην εποπτεία της Διεύθυνσης Θρησκευτικής Διοίκησης και όχι ειδικότερα στο Τμήμα Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων, το οποίο αποτελεί Τμήμα της Διεύθυνσης Θρησκευτικής Διοίκησης, προφανώς προς κατασίγαση των συνειδήσεων των πιστών ΓΟΧ, οι οποίοι ευλόγως προβληματίζονται - σε σχέση με την υπαγωγή στο Νόμο 4301/2014 των τριών θρησκευτικών νομικών προσώπων – Μητροπόλεων ΓΟΧ και του υπό σύσταση⁶⁸.

ΣΤ.

Όταν, σε πρόσφατη τηλεφωνική μου επικοινωνία, ρώτησα τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Θρησκευτικής Διοίκησης ποιά υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας διαχειρίζεται το Μητρώο αυτό, εκείνος μου απάντησε ανακριβώς ότι το χειρίζεται δήθεν η Διεύθυνση Μηχανογράφησης του Υπουργείου. Όταν, στη συνέχεια, του παρατήρησα ότι η ερώτησή μου δεν αφορά το τεχνικό μέρος της διαχείρισης του Μητρώου αλλά το ουσιαστικό

⁶⁷ Χριστοδούλου Κ. Παρασκευαΐδη, «Προβολή αξιώσεως τῶν παλαιοημερολογιτῶν πρὸς συνταγματικὴν κατοχύρωσιν τῆς ἐλευθερίας τῆς λατρείας ἐν τῷ Κράτει. Τὸ πρόβλημα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας», στὸ *Ιστορικὴ καὶ κανονικὴ Θεώρησις τοῦ παλαιοημερολογιτικοῦ ζητήματος κατὰ τε τὴν γένεσιν καὶ τὴν ἐξέλιξιν αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι*, ἐκδ. Χρυσοπηγῆ, Αθήναι, 1982, διαθέσιμο καὶ στὸ http://www.myriobiblos.gr/books/book1/kef5_per3_fas1_meros1.htm#498_top (ἡμ/νία τελ. προσβάσεως 08-12-2018).

⁶⁸ Κυριάκου Κυριαζόπουλου, *Γνωμοδότηση περὶ τοῦ Νόμου 4301...ἐνθ. ἀν.*, σελ. 8.

μέρος της εισαγωγής των δεδομένων στο Μητρώο και ότι πληροφορήθηκα προηγουμένως από υπάλληλο του Τμήματος Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων ότι το Μητρώο το διαχειρίζεται από ουσιαστικής πλευράς το εν λόγω Τμήμα ως προς όλα τα θρησκευόμενα, περιλαμβανομένων των ΓΟΧ, πλην εκείνων που εξαιρούνται από την εφαρμογή του Νόμου 4301/2014, κατά το άρθρο 16 αυτού, ο ίδιος προϊστάμενος μου απάντησε επίσης ανακριβώς ότι τα δεδομένα που αφορούν την Εκκλησία ΓΟΧ, δήθεν τα καταχωρεί στο εν λόγω Μητρώο η Διεύθυνση Θρησκευτικής Διοίκησης. Αυτή η ανακριβής δήλωση του συγκεκριμένου προϊσταμένου συμπλέει με την θέση της Συνόδου ΓΟΧ, τη διατυπωμένη στις ερωταποκρίσεις της που αναρτήθηκαν, όπως προαναφέρθηκε, στον ιστότοπο της Εκκλησίας ΓΟΧ, κατά την οποία δήθεν η Διεύθυνση Θρησκευτικής Διοίκησης καταχωρεί τα δεδομένα της Εκκλησίας ΓΟΧ στο υπόψη Μητρώο και όχι ειδικότερα το Τμήμα Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων που υπάρχει σε αυτήν τη διεύθυνση⁶⁹.

Z.

Νόμος 4559 / 2018 (τροποποίηση του Προεδρ. Διατάγματος 18 / 2018 κ.λπ.)

Άρθρ. 47:

Στο ηλεκτρονικό μητρώο θρησκευτικών λειτουργών που τηρεί το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων δυνάμει του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 (Α' 223) καταχωρίζονται υποχρεωτικά όλοι οι θρησκευτικοί λειτουργοί της Εκκλησίας της Ελλάδος, της Εκκλησίας της Κρήτης, των Ιερών Μητροπόλεων Δωδεκανήσου, των Μουφτειών της Θράκης και των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων. Εντός προθεσμίας ενός (1) έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι ανωτέρω φορείς υποχρεούνται να ενημερώσουν το μητρώο με το σύνολο των υπηρετούντων θρησκευτικών λειτουργών.

Άρθρ. 50:

1. Στο άρθρο 38 του ν. 590/1977 (Α' 146) προστίθεται παράγραφος 3, η οποία έχει ως εξής :

«3. Η Ιερά Σύνοδος προβαίνει σε κατάρτιση διαρκούς μητρώου των εν ενεργεία εφημερίων, διακόνων και ιεροκληρικών των Ιερών Μητροπόλεων, το οποίο επικαιροποιείται από τις Ιερές Μητροπόλεις με τις αποχωρήσεις ή χειροτονίες κληρικών και τις μεταβολές στην προσωπική τους κατάσταση. Κανονισμός, που εγκρίνεται από την Ι.Σ.Ι. κατόπιν εισηγήσεως της Δ.Ι.Σ. και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζει τα καταχωριζόμενα στοιχεία και δεδομένα του μητρώου, καθώς και τις αρμοδιότητες, τις προϋποθέσεις και τον τρόπο τήρησης, διάρθρωσης, λειτουργίας, ενημέρωσης, διασύνδεσής του με άλλα αρχεία και της δημοσίευσής στοιχείων του. **Οι Ιερές Μητροπόλεις υποχρεούνται να ενημερώνουν σχετικά με τους θρησκευτικούς λειτουργούς τους το μητρώο θρησκευτικών λειτουργών**

⁶⁹ Αυτόθι.

του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 (Α' 223), ανεξάρτητα από τη λειτουργία του Μητρώου της Ιεράς Συνόδου.».